

Mas tednik

Kveoi

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Vesele božične praznike in srečno ter uspešno novo leto želi vsem odjemalcem, poslovnim in osebnim prijateljem

Stavbeno in pohištveno mizarstvo

Janez Leitgeb

ŠMIHEL nad Pliberkom

Izhaja v Celovcu - Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XII./STEVILKA 51

CELOVEC, DNE 22. DECEMBRA 1960

CENA 2.- SILINGA

Pastirji in modri

(Premišljevanje ob jaslicah)

Zgodovinsko življenje Kristusovo ni samo v tem čuda- in skrivnostipolno, da se je v njem izvršilo včlovečenje božje Besede, Edinorojenega iz Očeta, v deviški Bogorodici, in po njem odrešenje človeštva in vsega sveta. Čudovito in brezmejnih skrivnosti polno je to življenje tudi radi tega, ker se neprestano, skozi dolga stoletja ponavlja in odraža v nešteti podobah v zgodovini Cerkve, v kateri živi in deluje naprej Odrešenik sveta.

Ta skrivnost se nam razodeva v vsej jasnosti že, če obrnemo svoj verni pogled v zgodovinsko dogajanje okoli svetonočnega čudeža, okoli uboge zibelke novorojenega Boga-človeka. Kakor pred devetnajsto šestdesetimi leti gledamo, blizu in daleč od nas, zbrane ob betlehemske jaslice ali okoli božičnega oltarja dve skupini človeštva. Eno tvorijo preprosti, otroško-vernii ljudje kot so bili v sveti noči pastirji z betlehemske pašnikov. Drugo skupino pa predstavljajo modri iz vseh narodov in ljudstev vseh barv in vseh krajev sveta kot so bili »tisti čas« sveti trije kralji ali po označbi evangelija »modri« z Jutrovega.

Vedno spet in vedno na novo so iskali. Iščejo in najdejo pot do božjega Sina, v skrivnostno-skritih podobah med nami bivajočega in Njegove deviške Matere najpreprostejši in najmodrejši. Eni, ki niti v skušnjavo ne pridejo, kakor da bi kaj vedeli, in drugi, ki so se, kakor že stari grški modrijan Sokrat, po dolgem študiju in zreli življenjski izkušnji priborili do spoznanja, da vsaj v zadnjih in odločilnih življenjskih vprašanjih iz svoje lastne pameti nič ne vedo. Eden iz nepregledne vrste takih pravih modrijanov, svetovno znani francoski veleum Louis Pasteur, je v tem smislu kolega, ki ga je vprašal, kako more biti tak velik učenjak tako otroško veren, odgovoril: »Čim globlje prodiram v skrivnosti narave, tem jasnejša in preprostejša postaja moja vernost. Sedaj imam vero bretonskega kmeta. Če mi pa uspe, da prodrem še globlje, bom gotovo postal veren kakor bretonska kmetica.«

Poti do betlehemske jaslice, do osrečujočega doživljanja čudovite božične skrivnosti pa niso iskali in našli, ne iščejo in najdejo neumno domišljivi polinteligenti, ki so preprost in zdrav pamet vernega pastirja, delavnega, kmečkega človeka, verne kmečke, delavne matere izgubili, pa prave modrosti in učenosti, ki je dar Svetega Duha, niso zamogli doseči.

K pravemu Mesiju ne pridejo v svojo učenost zaverovani pismouki in naduti, napuhnjeni, hinavski farizeji vseh časov in krajev. Tudi ne »svobodomislci«, bogatni, v »sladko življenje« tega življenja pogreznjeni predstavniki »boljše družbe«, kot so bili v dneh Kristusovega rojstva judovski Saducejci. In končno tudi ne politični mogotci in koristolovci kot sta bila kralj Herod in rimski deželni glavar Poncij Pilat.

Naj ta kratka nakazovanja zadostujejo v božični premislek vsem, ki so dobre vere in volje, da se puste voditi po siju betlehemske zveze po včasih zelo nepreglednih in brezizglednih potih skozi pustinje in puščave zemeljskega romanja h Kralju vekov, tukaj skritemu pod bornimi podobami, tam se razodevajočemu v vsem svojem božanskem sijaju in veličanstvu.

Ob koncu bodi izražena le še ta iskrena božična želja in prošnja: Naj bi se nad nami in našim še vedno kot betlehemske

Werner Berg: Božična molitev

pastirji in modrijani vernim narodom v čim obilnejši meri uresničila Izaijeva prerokba, ki jo beremo na praznik Gospodovega razglasenja: »Prišla je tvoja svetloba in Gospodova slava je zasijala nad teboj. Kajti glej, tema krije zemljo in mrak ljudstva. Nad teboj pa bo vžsel Gospod in njegova slava se bo videla v tebi.« Naj se v milini in toploti; v žaru in sijaju tega Gospodovega vzhoda raztopi in razblini v prazen nič vsa lažna igra okoli narodu tuje, po narodu odtujenih emisarjih in komisarjih iz mračnega ledenega severa v topli sončni jug importirane spake, po slovensko »Dedek Mraz«, po starogermansko pa »Knecht Ruprecht« imenovane. Saj nas

NIKOLAJ GOGOL:

Sen bednega sina pustinje

Bednemu sinu pustinje se je sanjalo: Na Sredozemskem morju mrgole otoki, pokriti z zelenimi gaji. Cimet, vinske loze, smokve majejo veje, z medom oblite. Stebri, deviško beli, se vrste v krogu, v razkošnem somraku dreves. Marmor, ki ga je čudovito dleto oživilo, diha strast in se sramežljivo naslaja ob prekrasni lepoti svojih oblik. Bakhantinje, ovite z grozdem, trsi in čašami v rokah, so se ustavile v šumenem plesu. Zreci, mladi in vitki, z razmetanimi kodri, so kakor navdahnjeni razprli črne oči. Piščali trstenice, cimballi, svirala migljajo, ovita z bršljanom. Ob Rodosu in Korciri se je kakor mušic nabralo ladij, ki izpostavljajo sladostrastno trepetajoča jadra dihanju vetra. In vse stoji nepremično kakor v okamenem veličju.

Stoji in prostira se železni Rim, grozeč z gozdom sulic in strašnim bleskom jekla in mečev; uprl je na vse zavistne oči in iztegnil žilavo desnico. A sedaj stoji tudi on nepremično kakor vse in niti ne trenca z levjimi udi.

Ves vzduh nebesnega oceana visi težko in dušljivo. Veliko Sredozemsko morje se ne gane, kakor da čakajo vsa kraljestva na strašno sodbo sodnega dne.

In izpregovori Egipt, majaje z vitkimi palmami, prebivalci svojih ravnin, in stre-

starejše še danes zazebe v dno duše, če se spomnimo let grozote, ko so nam hoteli hitlerjanski nasilneži vsiliti namesto božjega Deteta »božičnega moža«, »Weihnachtsmann«, namesto božičnega praznika poganško-germanski »Julfest«, namesto božičnega drevesca in jaslic pod njim svoj »Julbaum«, brezbožično jelko iz tujega, z grozo nas navdajajočega kraljestva mož mraza.

Bogu v višavah bodi čast in hvala, da smemo obhajati v svojih družinah in domovih svete božične praznike po nad vse nam dragih izročilih in navadah otroško-vernih in obenem modrih naših starišev in pradedov.

saje iglaste vrhove svojih obeliskov. »Narodi, poslušajte! jaz sem spoznal in doumel tajno življenja in tajno človeka: vse je ničevost! Ničeva umetnost, prazna naslada, še bomejša slava in junaška dejanja. Smrt, vlada nad svetom in človekom. Smrt vse požira, vse živi za smrt. Daleč, daleč je do vstajenja! Ali bo sploh kdaj vstajenje? Proč vse želje, proč veselje! Više zidaj piramido, bedni človek, da vsaj nekoliko podaljša svoje bedno bitje!«

In izpregovori jasna kot nebo, kot jutro, kot mladost svetla grška zemlja in kakor da bi se namesto besed slišalo le dihanje svireli: »Življenje je radi življenja! Živi, človek, in uživaj! Vse življenje! Glej, kako vzvišeno in prekrasno je v narodi, kako vse diha soglasje! Vse je na svetu; vse, kar koli imajo bogovi, vse je v njem; le umej najti! Naslajaj se, bogopodobi in ponosni gospodar sveta, venčaj si s hrastom in lovrom prekrasno svoje čelo! Dirjaj na vozu zmagoslavja, vodeč konje na svečanostnih igratih! Proč sebičnost in pohlep od svobodne in ponosne duše! Dleto, paleta in svirel so ustvarjeni za vladanje sveta, a njih vladarica je lepota. Ovijaj z bršljanom in grozdem vonjavo svojo glavo in prekrasno glavo svoje sramežljive družice. Življenje je radi živ-

ljenja, radi uživanja — le umej vreden biti naslad!«

In izpregovori z železom pokriti Rim, stresaje blesteči gozd kopij: »Jaz sem doumel tajno človeškega življenja. Mir je za človeka malovreden; mir človeka uničuje. Premajhna je za dušo mera umetnosti in naslad. Naslada je v gigantskem zelenju. Življenje narodov in človeka ni nič brez velikih dejanj. Slave, slave si želi, človek! V gonu nedopovedljivega veselja, oglušen od žvenketa železja poléti na strujenih ščitih bojevitih legij! Ali slišiš, kako se je pred tvojimi nogami zbral ves svet in se, stresaje s kopji, zlij v en sam klik? Ali slišiš, kako tvoje ime s strahom zamira na ustnih plemen, živčih na kraju sveta? Vse, kar obseže tvoj pogled, napolni s svojim imenom! Večno stremi; ni mej svetu, ni mej željam! Divje in surovo si dalje osvajaj svet — priboriš si na koncu nebo!«

A prestal je govoriti Rim in uprl je orlove svoje oči na vzhod. Na vzhod je obrnila od naslad vlažne, prekrasne oči Grčija; na vzhod je obrnil svoje močne, brezbarvne oči tudi Egipt.

Skalovita zemlja, neznamen narod; mestece se je prislonilo h golim holmom, tu in tam zasenčenim z izsušeno smokvo. Za nizko, trhlo ograjo stoji oslica. V lesenih jaslih leži Dete; nadnje se je sklonila deviška Mati in ga gleda z radostipolnimi očmi; visoko na nebu nad njim stoji zvezda in ves svet je obsijala s čudovito svetlobo.

Zamislil se je stari Egipt, ovit s hieroglifi, in ponižal je svoje piramide; nespokojno zre prekrasna Grčija; povsil je oči Rim na železna svoja kopja; nastavila je uho velika Azija z nomadskimi svojimi narodi; sklonil se je Arrat, stari, stari dedek zemlje.

Blagovest življenja: »Prikazala se je milost Boga našega Zveličarja vsem ljudem, ki nas uči, da se odpovejmo brezbožnosti in posvetnim željam ter trezno, pravično in bogaboječje živimo na tem svetu, pričakujoč blaženega upanja in častiljivega prihoda velikega Boga, našega Zveličarja Jezusa Kristusa.«

Br. Celestin:

Legenda iz Jezusovih otroških let

Nekega dne vpraša v družini Manase žena Marta po obedu svojega moža: »Je že kaj sliv zrelih v vinogradu?« Mož ji odgovori in reče, da po njegovem mnenju jih še ni veliko zrelih, ali nekaj jih bo že. »Ko bo vročina ponehala, pridem k tebi v vinograd in nabere nekaj sadja vsaj za otroke,« reče nato Marta. Mož pravi: »Pravi!« in odide na delo v vinograd, ki ga je bilo treba okopavati.

Ko je vročina malo ponehala, je žena Marta rekla svoji stari materi, naj poskrbi za otroke, češ da bo šla iskat nekaj sadja. Vzela je mali jerbas in odšla. Ko pride v vinograd, se začudi, da moža ni tam. »Kam neki je šel?« si misli. Pregleda drevesa in nabere še precej zrelih sliv in nekaj smokev, tako da je kar zadovoljna.

Na drugi strani zapazi, da se ji bliža neka žena. Marta ji stopi naproti. Ko jo spozna, jo pozdravi in pravi: »Kam pa greš, Estera?« »V vinogradu sem bila in sem te zapazila, pa sem prišla sem, da bova šli skupaj domov. Veš, že kar težko hodim.« »Jaz pa sem prišla sem, da nabere nekaj

jaz še nisem videla. Bili so beli, rdeči, rumeni, plavi in še ne vem vse kakšni. Letali so in mu naredili lep venec okoli glave. Tako sem se začudila, da sem kar nehala z delom. Pogledala sem Marijo, ki je bila obrnjena z hrbtom proti njemu. Opozorila sem jo na to, a se je samo nasmehnila, rekla pa ni nič.

Nato sem videla, kako je Jezus nastavlil obe roki in so mu metulji sedali na roke in tudi na kolena. Svoja krila so razprostrli in bil je krasen pogled. Jezus jih je ogledoval in se jim je smehljaj. Kaj takega še nisem nikdar videla in mi je prišlo prav do solza.

Medtem so prišle še druge žene s perilom. Spremljali so jih otroci, posebno deklice. Prišla je tudi moja hči in prinesla ostalo perilo in z njo je prišel tudi najmlajši naš Benjamin. Ko so otroci zapazili Jezusa, so odhiteli k njemu. Takrat so metulji odleteli. Otroci so se lotili trganja rož in nekatere tudi pri tem pohodili. Ko so prišli do Jezusa, so posedli okrog njega.

Tedaj sem zapazila, da nisem še skoro ničesar oprala, ker sem kar naprej gledala le Jezusa in ga občudovala. Vrgla sem se na pranje in tudi hči mi je pomagala. Toda oči so mi sproti uhajale k Jezusu. Otroci so se prerivali okoli malega Jezusa. Ta jim je pa neprestano nekaj dajal. Otroci so dajali v usta in jedli vsi veseli.

Marija ni imela veliko perila. Zato je kmalu končala in poklicala Jezusa, da gresta domov. Jezus je takoj pritekkel. Ko je spravljal skupaj svoje že skoraj suho perilo, ga je vprašala, če je pojedel, kar mu je dala. »Ne še vsega!« ji je odgovoril in dal, da je tudi ona dala nekaj v usta. Nato je prišla Jezusa za roko in sta odšla proti domu.

Ko so se približali otroci, sem poklicala svojega Benjamina, ki je bil dve leti mlajši od Jezusa. »Kaj vam je Jezus dajal?« sem rekla. Otroci so začeli pripovedovati, da jim je dajal rozine in da jih je kar naprej dajal in vedno jih je imel dosti...

Manase in Marta z zanimanjem poslušata Estero. Ko je končala, je dejala Marta: Jezus je res zlat otrok! Že večkrat sem slišala, ko ga druge matere stavijo za zgled: »Poglejte, kako ima rad svojo mamo in kako je ubogljiv! Priden je in nikdar ni

Pesem drugega božičnega angela

Poj, oh duša mlada, poj,
prekipevaj v milosti zdaj novi,
naj razlega se tvoj spev nocoj
do nebes z božičnimi zvonovi!

Čuj, mladina zdrava, čuj,
vseposod preži skušnjava nate,
v trdem boju svoj značaj si kuj,
Bog s teboj in srečen svet bo zate!

Glej, mladina lepa, glej,
da cveti do zakona čistota,
ideale pred seboj imej,
do neba naj sega ta lepota!

Val. Poljanšek

zamazan. Vi pa se nič ne pazite in se vedno umažete!

Manase je pristavil: »Tudi Jožef je zgleđen mož. Kdor ga pozna, ve le hvalo o njem. Ko sem ga danes vprašal, kaj mu dolgujem za ročaj, se je nasmehnil: »Nič! Bo že Bog plačal. Saj je mnogo ljudi, ki mi pomagajo in mi dajo živež. Hvala Bogu! On bo že poplačal.«

Tako so se razgovarjali o sveti Družini. »Jožef in Marija,« pravi Manase, »sta menda iz kraljevega rodu Davidovega. Res je, da niso bili vsi Davidovi potomci zvesti Bogu. Na drevesih so pač tudi suhe veje, ki odpadejo. Odpadejo, a drevo ostane in dobro drevo obrodi tudi dober sad.«

»Seveda je on Davidovega rodu! Saj se spominjata onih dni, ko smo se morali vsi popisati. Mi, ki smo iz Nazareta, smo se kar tu popisali, a on se je moral iti popisat v Betlehem v Davidovo mesto in tudi Marija. Čeravno je imel tu delavnico, je moral iti v Betlehem,« pravi Estera.

»Potem sta bila menda celo v Egiptu,« je dostavila Marta.

»Tudi jaz sem to slišal,« reče Manase, »a ne verjamem. Zakaj bi človek, ki ima tukaj dosti dela, šel iskat delo v deželo, katera še ne pozna. V Egipt sicer hodijo tu-

di Izraelci in cele karavane hodijo, toda to so le trgovci, katerim to prinaša velike dohodke. Govoril sem z nekim trgovcem, ki mi je pripovedoval, kako je taka pot težavna. Je pa tudi večkrat zelo nevarna, ker se ob njej potepajo tudi roparji in napadajo trgovce. Dostikrat jim morajo trgovci prepustiti precejšen del svojega imetja, da jih pustijo iti naprej v miru.«

»A bo menda le res, da je bil v Egiptu,« reče nato Estera. Ko je bil zadnjič potoval skozi Nazaret neki kovač, se je z Jožefom veselo pozdravil in sta dolgo potem skupaj govorila. Ta kovač je rekel, da pozna Jožefa iz Egipta, kjer da je imel kovačnico nedaleč od Jožefove tesarske delavnice.

»Morebiti,« reče nato Manase, »a drugi pravijo, da sta bila pri sorodnikih tista leta, ko ju ni bilo v Nazaretu. Imata povsod mnogo sorodnikov in dobrega delavca vedno radi sprejmejo. A naj bo že kakor hoče!« konča Manase. »To je njegova zadeva in zadeva njegove družine. Je pa ta človek poštenjak in božjega duha. Že na obrazu se mu to pozna.«

»Jaz kar verjamem to, kar praviš,« se oglasi še Marta, »da so se Jezusu rože priklanjale in se metuljčki veselili ob njem. Ta otrok bo postal še velik prerok. O, da

bi Bog kmalu obiskal svoje ljudstvo! Sedaj se spet veliko in splošno govori, da se bližajo Mesijevi časi...«

Tako je Jezus rasel v Nazaretu iz otroka v dečka, iz dečka v mladeniča. Ljubljen od vseh in občudovan, a nepoznan od vseh drugih razen od Marije, njegove matere, in Jožefa, njegovega rednika.

Bralka Mohorjevih knjig piše

Z velikim veseljem beremo knjige Družbe sv. Mohorja. »Umimo kri« sem končala v dveh dneh. Zdaj berem koledar. Res je lepo in poučno, kar je v njem: »Čez vse dober je koledar«. Zelo me je zanimalo vse branje o pokojnem škofu dr. Rožmanu. Jaz sem ga nadvse spoštovala. Veliko je trpel in zdaj je šel po plačilo! Tudi sem z zanimanjem brala, kar je napisano o naših bratih onstran morja. Čutim z njimi, saj docela srečen ne moreš biti tam daleč od domovine. Vedno jih muči misel, da so se morali izseliti in hrepene po domovini. Jaz z vsemi sočustvujem. Veliko smo že trpeli.

Želim Družbi pri vsem delovanju mnogo uspeha. Kar pogumno naprej! Jaz pomagam z molitvijo.

Spomini ob zapečku

Kak prijetno tam na paši
v sončnih žarkih nam je bilo,
ko smo v loncu črnem
(z živino v škodi)
prvo kuhali kosilo.

Janko in Jelka sta bila soseda. Še čisto majhna sta se skupaj igrala. Janko je kaj rad preusmeril mali potoček Drago po potu mimo njegovega doma. Jelka mu je prišla pomagat mešat blato in delat štručke, katere sta »vsadila« na plotne kole, kjer so se res imenitno »spekle«. Ob takih lepih trenutkih je čas pač podvojeno naglo minil. Nista postala lačna, četudi se je doma južina že dolgo hladila. Navadno je moral Janko na očetov ukaz kolikor mogoče naglo bosopetiti gor proti gozdu in zadelati vodo, da ni več delala škode po potu. Jelki pa se je tudi pripetilo, da so ji doma mama oblekico (rokej) namesto oprali kar s šibo iztepli. To je pač tudi šlo, ko je bilo že vse lepo suho.

Jelka sicer ni bila neubogljiva. Posebno dobro si je zapomnila taka slovesna čiščenje njene obleke, zato si po taki hudi uri dolgo ni upala kam od doma. A če je človeku v poznejšem življenju prirojeno, da prestane težave pozablja, kako bi jih otroci ne, ko pa je vse okoli njih tako vse lepo v rožah in soncu...? Jelka je bila doma v lepi, za tedanje razmere naravnost imenitni hiši. Jankov dom pa je bil skoro najslabši v celi vasi. Če je včasih Jelka pripovedovala, da mora ob štedilniku paziti, da se mlečna kaša (igličji) ni prisdila, je Janko z grenkobo pomislil, da pri njem doma kuhajo v dimnici in povrhu še na »zidu«.

Pesem tretjega božičnega angela

Srce, srce človeško,
odpri božičnim se glasovom,
in v luč veruj nebeško,
ki sveti zemeljskim rodovom!

Kjer molijo v družini,
brez vseh dobrin sveta so srečni;
kjer v grešni so temini,
v bogastvu vsem žive nesrečni!

Preprosto ljudstvo plane
kot zver nahujšana v soseda,
iz gnusa in iz rane
še večja je človeška beda!

Odlčnosti pravičnih
je treba še in še v življenju —
in strt bo svet krivičnih,
spet Bog ljudem bo vse v življenju!

Val. Poljanšek

Pesem prvega božičnega angela

V dežele, ki jih sneg zapade,
prinašam božične nade.
Raduj se, srce človeško,
milost ti dajem nebeško!

Če zdrav si in poln mladosti,
ogibaj se vseh slabosti —
in mirno ti bo življenje,
v veri sveta je poštenje!

Povsod, kjer je dobro delo,
krščanstvo bo tam živelo;
z besedo in pa z dejanji
v stiski pomagaj vsakdanjil!

Na zemlji se že maščuje,
kdor svoje vesti ne čuje;
brezbrižnost srce razdvaja,
dušo odganja od rajal!

Val. Poljanšek

sadja za otroke, a ne vem, kje je mož, da ga ni tukaj. Stopi sem, stopi, da se malo odpočiješ,« jo povabi Marta in ženi sedeta na velik kamen ob vinogradu.

Tedaj opazita Martinega moža, ki prihaja z motiko na rami. »Kje pa hodiš?« mu reče Marta. »Sem mislila, da boš tu?«

»Ne bodi huda!« reče Manase. »Ko sem začel kopati, se mi je zlomil ročaj pri motiki, pa sem stopil v delavnico k Jožefu. Poglej, kako mi ga je lepo na novo nasadil in kako je ročaj gladek!« Manase pozdravi Estero in sede k njima na drugi kamen.

»Kot sem rekel, sem bil pri Jožefu. Tam je bila tudi Marija s svojim sinom. Ne vem, kaj je to? Ne morem se in ne morem nagledati tega lepega otroka. Mislim, da bi ga lahko gledal noč in dan. Kako morata biti srečna oba, Jožef in Marija, da imata takega ljubeznivega in lepega otroka. Je nekaj posebnega in pri drugih otrocih kaj takega ne vidiš. Bog ve, kaj bo iz tega dobrega otroka? Mogoče bo še kakšen velik prerok...?« modruje Manase.

»Tudi jaz ne morem pozabiti nekega dneva, ko smo prale žene perilo na potoku,« reče Estera. Tedaj je bila še navada, da so prale ženske perilo ob potoku izven mesta. »Zgodaj zjutraj sem že prišla k potoku in se ustavila ob vodi in začela s pranjem. Tedaj je prišla tudi Marija z jerbasom v eni roki, z drugo je pa držala svojega sinčka Jezusa. Ko pride do potoka, postavi jerbas z obleko na tla, Jezusu pa reče: »Vidiš, tam so lepe rože, tja se usedi in odpočij! Če boš lačen, pa to pojej!« In dala mu je nekaj v roko, nakar je Jezus odšel proti rožam. »Si zgodnja danes!« mi reče potem Marija, me prijazno pozdravi ter se pripravi za pranje ne daleč od mene. »Da, zgodnja sem, ker imam veliko pranja. To še ni vse. Mi ga bo še hči prinesla,« sem dejala.

Pogledala sem nato za Jezusom. Ne vem, ali je bilo res ali se mi je le tako zdelo. Videla sem, ko je stopal med rožami, da so se vse rože obračale proti njemu in se mu priklanjale. Počasi je hodil med njimi, jih smehljaje gledal in z roko božal. Utrgal pa ni nobene. Ko je sedel, so pa prileteli metulji vseh vrst, kakor jih

Pa še neko drugo ugodnost je Janko zavidal svojo mlado sosedo. Jeseni, ko se je začela paša, je gnala lepo število živine past. Pa še posebno zavračati ji ni bilo treba na velikih travnikih. Posebno kadar je pasla v Rečniku, okoli katerega je tekel potok kot obroč, ji pa sploh ni bilo treba paziti na živino. Janko je pri tem pomislil na svojo trpkejšo usodo, kako mora on paziti na tisti dve kravici, pa morda še enega čoleja. Komaj je zavrnil od ene strani, že so bile na drugi na tujem. Rad je delal iz sončnih palic lične hiške. Samo, da bi bili pašniki vsaj malo večji, da bi mogel ostati pri delu. Človek je iznajdljiv; pa bi otroci ne bili! Malo z dovoljenjem atejevim in maminim, najbolj pa iz svoje iniciative je šel skoro vsako jesen prosit botra, da bi smel nekajkrat napasti v Zgornjem Rečniku. Tudi tega je s sosedom vred obkrožal potok.

Bila je nekoč nedelja. Jelki sicer ni bilo treba stalno pasti, to pot pa je le prišla vrsta nanjo. Zdaj ko živina skoro ni mogla čez vodo v škodo, sonček pa tako lepo sije, kaj početi? Janko, kot bi se že vnaprej ve delo, da bo nekoč gradil sebi in svojim ognjišče, je začel delati »gorivce«. Izkopal je v rečni rob jamico. Ob straneh jo je obložil s kamni, da se ne bi pošipala zemlja na ogenj, zgoraj počez pa položil železno ploščo. Ko sta zakurila in ugotovila, da dobro vleče, je Jelka predlagala, da bi kaj skuhalo. Odločila sta se za repičevo župo (krompirjevo juho). Po eni strani jima je vse lepo pomagalo. Živina ni prav nič nagajala in sonce je tako lepo sijalo v njuni mladi sroci. Treba je bilo seveda veliko priprave. Krompir je bil sicer v bližini, a vse drugo? Pisker, sol in brez drugih začimb tudi ni šlo. Dobro, da so tedaj zdajšnje Magi-je in Graff-e nadomeščal škorca, povojčič in tako naprej. Ko sta končno le nanosila skupaj in pristavila zeleno juho se je sonce že skrivalo za Libič. Tedaj sta šele ugotovila, da nimata žlic. Od Jelkinega doma pa so že klicali »domov«. Sklenila sta, da bosta kar z roko polovila krompir iz vode.

Pa kot bi bilo vse zacoprano, se kar nenkrat z močnim pokom razleti eden izmed kamnov štedilnika. Pisker z župo pa je naredil par nagajivih prekučov doli čez rečni rob. Gotovo ju v poznejšem življenju nobena gospodarska izguba ni tako potrla, kot pa izguba prve z lastnimi izkušnjami skuhanе večerje. Kot vkopano sta za trenutke zrla svojo nesrečo, potem pa molče gnala živino domov. Pa trdijo nekateri, da otroci nimajo skrbi in težav! O, imajo jih že. Samo, da se jih v poznejših letih z veseljem spominjajo.

F. B.

Pomembno srečanje na Dunaju

Urednik revije »Die Furche« dr. Skalnik med slovenskimi visokošolci

Naš prijatelj, ki študira kot visokošolec na Dunaju, pošilja naslednje poročilo o zanimivem večeru, ki so ga doživeli naši študentje v začetku tega meseca.

Med koroškimi Slovenci in nič manj med akademskim naraščanjem na Dunaju je bila in je vsekakor še opaziti tedenca k izolaciji. Zgleda, da je razširjeno v naših krogih mnenje, da od nemške — kakorkoli usmerjeni strani — nimamo pričakovati razumevanja in moralne podpore za naše probleme. Prve korake k informaciji nemške javnosti so napravili naši slovenski listi s tem, da so začeli objavljati članke v nemškem jeziku. Vsekakor pa si od teh publikacij ne smemo pričakovati prevelikega uspeha, ker naše slovenske liste berejo le v pretežno slovenskih krogih.

Iz tega razloga smo predvsem v zadnjem času z veseljem opazili, da je zavzel ugledni kulturno-politični avstrijski tednik »Die Furche« povsem pozitivno stališče nasproti našim koroškim problemom. Opozarjamo tu predvsem na članek »10. Oktober für alle« k deželnemu prazniku, na komentar k obisku jugoslovanskega zunanjega ministra »Wien und Belgrad« v številki 48 ter na spis »Deutsch und Slowenisch« v številki 50 z dne 10. dec. 1960. Na dopis enega naših kolegov je glavni urednik tega lista dr. Skalnik osebno odgovoril in pri tem izrazil željo, da bi se srečal z nami. Seveda smo to priložnost z veseljem porabili in smo ga za 9. december povabili v naš Klub koroških slovenskih študentov.

Debata je bila živahna in razgibana. Izkazalo se je, da ima dr. Skalnik globok vpogled v naše probleme. Njegovo zanimanje ne izvira samo iz kakih osebnih vidikov, ampak iz stališča pravega avstrijskega in demokratičnega mišljenja v nasprotju s kaka nemško-nacionalno ideolo-

gijo. Slovenci — po njegovem — niso bre-me, ampak obogatitev za Avstrijo na splošno in za Koroško v posebnem. Avstrijska manjšinska politika bi torej morala v lastni koristi stremeti za tem, da ohrani manjšino kot etnično posebnost in značilnost svoje države. V teku debate se je izkazalo, da je naša najvažnejša naloga, da gojimo v naših lastnih vrstah narodno samozavest,

in da premagamo občutek manjvrednosti, ki že stoletja preprečuje polni razmah slovenskega naroda na Koroškem. Poleg tega pa bo potrebno, da se v večji meri kakor doslej obračamo na nemški tisk in seznamimo posebno nam naklonjene in nevtralne nemško govoreče kroge z našo problematiko.

Drugi del večera smo preživeli v prijetni družabnosti in slovenska pesem ni razveselila samo nas, ampak tudi našega gosta, ki se je med nami počutil kmalu domačega in bo rad drugič spet prišel med nas.

Iz življenja Lužičkih Srbov

Čeprav so najmanjši slovanski narod in so stoletja in stoletja živeli pod pritiskom germanizma, gledajo danes Lužički Srbi pogumno v bodočnost. Tudi njim je naciem prizadejal veliko škodo, da lahko rečemo: »Vse je vihar razdjal!« Iz razvalin sedaj spet gradijo v novih razmerah in novih časih svoje samobitno kulturno življenje.

»Klub ljubiteljev lužičkosrbske knjige« je započel veliko akcijo za pridobivanje novih članov. Po raznih lužičkosrbskih krajih so imeli sestanke njihove osrednje kulturne zveze »Domovine«, ki prireja tudi predavanja s skioptičnimi slikami. V Budišinu, glavnem lužičkem središču je bil pred tedni sestanek lužičkih likovnih umetnikov. Študentje s srbske politehnične višje šole v Budišinu so priredili v Borku le-

po akademijo, kjer so staršem zapeli svoje domače lužičko-srbske, nemške, češke in poljske pesmi in želi lepo priznanje.

V začetku decembra je po Gornjih Lužicah gostovala skupina čeških muzikantov in nastopila v Rownem, Budišinu, Malešicah in na Horah. Kamjenski odsek »Domovine« je priredil lep zimski koncert, na katerem sta se posebej odrezala Wučerski zbor z dirigentom Janom Kralom in zbor iz Pančica-Kukow z dirigentom Jurijem Betnarom. Lužičko-srbsko ljudsko gledališče je igralo v začetku decembra tri igre in z njimi nastopilo večkrat v Budišinu, Nowi Wjeski, Nebjelčicah, Pančici, Wetrowu, Jabloncu, Rakecy, Čorni Pumpi, Lazu in drugod. Za krajevne igralce so priredili tudi poseben tečaj.

Ženska zveza Srbkinj, »Serbowke« kot

Zima na Koroškem: Škocijan v Podjuni

Hotel sem nekaj reči...

Hotel sem nekaj reči...

Pa kaj bi ob taki sreči
sred svojih otrok,
ki vriskajo krog
mene
in žene.

Hotel sem nekaj začeti...

Pa sem znal le zapeti:
Hvala ti, Bog!

Valentin Polanšek
iz letošnjega koledarja DSM

FRAN ERJAVEC:

299

KOROŠKI SLOVENCİ

(III. del)

Pravi medeni tedni za vse ovaduhe so se pa začeli z vojno l. 1809. Na Koroško je bil poslan še poseben neimcnovani policijski ovaduh, ki je v začetku meseca maja prepotoval vso deželo in predložil potem dunajskim policijskim oblastem obširno poročilo, v katerem je brez vsakršnih dokazov denunciral vse križem. Posebno je vzel na piko člane nekdanje celovške framasonske lože. Med prvimi je seveda tudi on ovadil barona Herberta, a razen njega potem še celo vrsto drugih: barona Benaglio, Dreerja, kapelskega dekana Miča in njegovega kaplana M. Koprivnika, podljubeljskega beneficiata K. Prioliča in celo samega grofa Enzenberga i. dr., iz Beljaka pa bivšega župana J. J. Mayerja in že znanega nam bogataša Pobenheim, ki da sta se baje izrazila, da se Koroška ne bo nikoli več vrnila pod avstrijsko oblast.

Verjetno je potem izdal ravno v zvezi s to ovadbo predsednik dvornega policijskega urada (nekak policijski minister) baron Hager takoj ob odhodu Francozov iz Spodnje Koroške kresijskemu glavarju Fradanecku, predsedniku deželnega sodišča grofu Ulmu in škofu Salmu naročilo, naj mu poročajo o vedenju prebivalstva za časa francoske okupacije, in sicer tako, da navešeni niso vedeli drug za drugega. Ohranjeni sta nam le prvi dve poročili. Od teh je najdoslednejše poročilo kresijskega glavarja, datirano z dnem 1. II. 1810. V njem je javljal, da mu glede osumničenih oseb ni znan niti en primer, da bi poskušal kdo hujskati k odpadu od države in tudi ne vé, da bi bil kdo, razen dekana Miča, kdaj član kake »tajne družbe« (t. j. framasonske lože). Glavar sicer smatra, da si ovaduh ni upal predložiti svojega poročila brez vsakršnih dokazov, vendar on ne veruje, da bi bili osumljenci res protidržavnega mišljenja. Nato je podal svoje mnenje v vsakem posameznem osumljencu, pisoc:

1. Baron Herbert je bil vedno posebež, izza francoske revolucije je pa veljal za jakobinca in izdajalca. »Velja za nevarnega, ker živi drugače kot drugi ljudje. Je brez vsakega vpliva na ljudstvo in ga tudi ne išče«. Nagiba h kozmopolitizmu, je dobrega srca, »njegov um je pa labirint«. Za časa vojne je imel od vseh prebivalcev on največ škode, ker so Francozi podrli več njegovih stavb. Že 20 let velja za nevarnega, toda vse preiskave proti njemu so pokazale, da je le nenevaren posebež.

2. Baron Benaglio je eden najbolj trapastih ljudi v deželi in nihče ni dlje od kakih nevarnih namenov kot on.

3. Ignac pl. Dreer nagiblje k zasmehljivosti, sicer je pa boječ človek in pravo nasprotje kakega revolucionarja.

4. Fr. pl. Platzer je podoben prejšnjemu (Dreerju).

5. Dekan Mič v Kapli je učen mož in za podeželskega duhovnika finejše izobrazbe. Ne kaže, da bi se v kaki družbi izražal drzno in še manj mi je znano, da bi skušal kakor koli slabo vplivati na ljudstvo. Kot duhovnik je bil poprej obdolžen svobodoumnejših nazorov in je izdal majhno brošuro proti romanjem, toda z lastnim zgledom pospešuje procesije in praznike, da bi se prikupil ljudstvu.

6. Njegovega kaplana Mih. Koprivnika (Kopeinigg) osebno ne poznam, a gener. vikar Pavlič trdi, da je to miren, ljubezniv, bolehen, mlad mož, ki ga konzistorij ceni.

7. Manj priljubljen pri konzistoriju je podljubeljski kurat K. Priolič. Njegovo obnašanje ni bilo ne skromno in ne urejeno, vendar kakih pritožb proti njemu doslej še ni bilo. Manjše zaupanje proti njemu pa izvira iz njegovega značaja in ne iz kakih protidržavnih nazorov.

8. Bivši beljaški župan Mayr je bogat trgovec, ki je pa za časa sovražne invazije mnogo trpel in se po njegovem (Fradaneckovem) mnenju ni v ničemer pregrešil.

9. Vitez Pobenheim je znan domoljub in so se mu okupacijske oblasti jako laskale kot najbogatejšemu

možu v deželi. Kot velik zemljiški posestnik teh laskanj ni zavračal, kar mu pa tudi ni zameriti.

Po Fradaneckovem mnenju se je ovaduh motil vsaj glede framasonske prireditve¹¹ o kresu pri generalu Rusci. Tedaj so bile povabljene le tri osebe, in sicer predsednik apelcijskega sodišča grof Enzenberg, apelacijski svetnik Blažič in višji rudarski asesor Gundersdorf. Slednja dva sta iz strahu pred Rusco res šla tja, a sta takoj izjavila, da sta se zaradi avstrijskih postav odrekla framasonstvu, nakar so ju precej nevljudno odslovili. Izredno ljubeznivo je pa sprejel Rusca grofa Enzenberga, toda njegov obisk je zakrivil on (Fradaneck), ker mu je obisk sam priporočil ter ga celo prosil in enako tudi policijski ravnatelj Pausinger. Neudeležba bi namreč Rusco razjarila in bi trpela za to vsa dežela; če se je pa odzval, je bilo to vsem v prid. Rusca se mu (Fradanecku) je že večkrat pritoževal in mu celo grozil, ker občinstvo ne poseča gledališča in se tudi sicer izogiba Francozov, kar smatra za sovražnost; on (Fradaneck) ga je po vsem tem le s težavo potolažil, Enzenbergovo neudeležbo bi smatral Rusca za očitno žalitev in bi se znesel potem nad vso deželo. Želel je tudi izvedeti, kaj se bo tam govorilo. Udeležbo je Enzenbergu svetoval tudi gener. vikar Pavlič, ki je častivreden in nad vsak dvom vzvišen mož. Na slavnosti je bil le neki čisto kozmopolitski govor, ničesar se pa ni govorilo proti vladi ali morali, sicer je pa itak Enzenberg sam napisal o tem obširno poročilo in ga izročil policijskemu ravnatelju. H koncu svojega poročila je Fradaneck prosil, naj se ne kali mir in čast zaslužnih državljanov zaradi neosnovanih ovadb. On pozna izza zadnje okupacije le enega, ki je zakrivil veleizdajška dejanja, in sicer protestantskega pastora iz Št. Ruperta pri Beljaku. Ta je pazno opazoval vsa gibanja naših čet in jih javljal sovražniku, zato bi ga bil dal že zapreti, a je postal medtem ilirski državljani.

¹¹ Kaka celovška civilna framasonska loža v tem času ni obstajala, temveč je šlo tu vse kakor za prireditev francoske oficirske lože, kakršnih je obstajalo tedaj v francoski armadi nad 400.

(Dalje prihodnjič)

Svetonočne zvezdice

Angelčki božji nam zvezde prižgali so;
v modrih višavah zdaj žarko bleste.
V snega belino z njih lučic natkali so —
kakor po biserih narod moj gre —

narod moj tlačeni, v štalico borno,
kot bi šel v noči božični pastir
s težo na ramah in z ного okorno
prosit za blagoslov, moč in za mir.

Sveta noč, ti naše prošnje usliši,
neba neskončnega srce odpri...
Ti nam nad vrata, na čela zapiši:
„Narod močan bo, če v Bogu živi!“

Milka Hartman

*

Božja služba v Celovcu

med božičnimi prazniki:

Sobota, 24. decembra — SVETI VEČER:
Polnočnica bo letos ob polnoči v kapeli
provincijske hiše — Viktringer Ring 19.
Od pol polnoči naprej prilika za spoved,
skupne molitve; ob polnoči se začne slo-
vesna božja služba. Naj bi verniki v čim
večjem številu pristopili k sv. obhajilu (od
¼ na polnoči nobene druge pijače več!)

Nedelja, 25. decembra — BOŽIČ: Ob
½ 8. uri bo sv. maša v kapeli provincijske
hiše; ob 9. uri pa redna božja služba v cer-
kvi novega bogoslovja kakor vselej ob ne-
deljah.

Zvečer ob pol sedmih v kapeli provin-
cialske hiše pete litanije in blagoslov.

**Ponedeljek, 26. decembra — SV. ŠTE-
FAN:** Ob ½ 8. uri sv. maša v kapeli provin-
cialske hiše; ob 9. uri redna božja služba
v cerkvi novega bogoslovja.

SELE

Nova cerkev je v surovem stanju pod
streho. Delavci, ki so stanovali v farnem
domu, so odšli. Spet so prostori prosti,
prosvetno delo se lahko nadaljuje. Močno
si že želimo kake igre na društvenem odru.
Vabimo pa tudi č. g. Vinka Zaletela, da nas
kmalu obiše z lepimi skioptičnimi slika-

Pri nas na Koroškem

mi. Nove hiše vstajajo, pa tudi katera stara
zgine. Tako je v zadnjih letih zlezla na
kup Podlesnikova kajža, letos pa je zgi-
nila s površja zemlje Ogradnikova hiša.
Obe sta bili zaradi odročnosti že dolga
leta prazni.

Ne smejo pa zatoniti v pozabo ta lepa
domača imena. Domače ime Podlesnik je
prizvel Gustl Dovjak na Borovnici, čigar
novi dom stoji ravno pod lesom. Ograd-
nik pa je postal Rudi Kelih, ki je za stav-
bišče lastne hiše kupil ogrado nad obema
Jugoma in se je pred par meseci že pre-
selil v novi dom.

Podlesnikovim in Ogradnikovim naj na-
kloni Bog mnogo družinske sreče in zado-
voljstva!

OD SPODNJE ZILJE

Leto se bliža svojemu koncu. Da ne bo-
do bralci »Našega tednika - Kronike« mi-
slili, da šentlenartčani spimo, vam pove-
mo, da smo spravili pridelke s polja kljub
obilnemu dežju. V jeseni smo bili na ro-
manju na Stari gori pri Čedadu. Med vož-
njo po Furlanski nižini smo gledali obšir-
ne nasade trte in južnih dreves med nji-
vami koruze. Tudi več starih gradov, ob-
danih z obzidjem, se vidi. Marijino sveti-
šče na Stari gori je starodavno in lepo.
Nam je vse tako ugajalo, da smo rekli: »Še
pridemol«

Doma pa popravljamo cerkve. Tri po-
družnice so dobile nove strehe. Naša žup-
nijska cerkev pa je dobila nove zvonove.
Tudi Naša Gospa pri sedmih studencih je
dobila še en zvon. Zvonove v župnijski
cerkvi goni električna. Ogromni so bili
stroški, a šlo je. Zahvala gre najbolj Čepo-

tovenu Franceju, ki je pogumno spravil
stvar v tir in se vsestransko potrudil, da
smo spravili denar skupaj; imeli smo tudi
par koncertov s srečolovom in prodajo
slaščic. Šentlenartski moški pevski zbor je
prepeval v obeh jezikih in pošteno zaslu-
žil zahvalo, ki jim jo je izrekel naš g. žup-
nik, češ da smo lahko ponosni nanje. Zbi-
rali so pa tudi otroci in stare žene so dale
od svoje rente. Predzadnje nedeljo po dru-
gi sv. maši so zvonovi zapeli nam živim v
zahvalo. Ko smo se ravno prav navadili, si
bomo omislili še kaj več.

Zdaj pa vsele božične praznike in bla-
goslovljeno novo leto vsem, ki so dobre
volje.
K., v R.

Naše prireditve

Farna igralska družina v Vogrčah pri-
redi na praznik sv. Štefana ob pol treh po-
poldne božično dramo v treh dejanjih

»VRNITEV«

od Jožeta Vombergarja,

Pretrsljiva družinska drama iz seda-
njosti. — Pristrčno vabljeni!

Katoliško. prosv. društvo v Šmihelu pri-
redi na praznik sv. Štefana, dne 26. dec.
1960 ob pol 3. uri popoldne pri Šercerju
v Šmihelu resno igro

»VASKI LOPOV«

Vsem se obeta poštena zabava.

Vsi pristrčno vabljeni!

Odbor

ODBORNIKI KMEČKE GOSPODARSKE
ZVEZE

V sredo, 28. decembra ob 15. uri bo v
sejni sobi Mohorjeve hiše v Celovcu seja
širšega odbora. Spričo važnega sporeda pro-
simo za polno udeležbo. — Osrednji odbor.

Slovenci iz Podjune, Roža in Zilje

želimo vsem rojakom doma in po širnem svetu
blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1961

Narodni svet koroških Slovencev

Blagoslovljene božične pravnike in srečno, uspešno novo leto

želi vsem svojim članom in prijateljem

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA

v Celovcu

ZVABEK

V nedeljo 11. dec. nas je presenetila
pliberška farna mladina z opereto »Mi-
klavž prihaja«, čeprav ni bilo več miklav-
ževanje. Smo pač osmino obhajali.

Najbolj zanimiv je bil prizor iz pekla.
Kakor je kazalo, so se doli tudi že mo-
dernizirali in še to smo zvedeli, da jim
pošiljajo zemljani časopise. Bomo morali
še mi kako »Nedeljo« ali »Kroniko« jim
poslati. Tega bi najbrž tam ne smeli pre-
birati.

Miklavž je prišel z velikim spremstvom
angelov, ter nam obljubil, da se prihod-
nje leto spet oglasi. Z lepo pesmijo »Brat-
ci, sestrice, čujte naš zadnji pozdrav...«
so se poslovili nebeščani in peklenščki od
nas.

Želimo, da se Pliberčani večkrat ogla-
sijo pri nas.

Iz filmskega sveta:

HIEIMWEH — DORT, WO DIE
BLUMEN BLÜHN

(Domotožje — Tam, kjer rože cveto)

Imenovani film je avstrijski domovinski
film, ki je bil izdelan leta 1957. pod režijo
Franca Antela.

V filmu se ne obravnava kak problem
življenja v izrazito težkih okoliščinah, mar-
več je prikazano življenje mladega dekleta,
ki je — kakor toliko lahkomišelnih drugih —
bila v ljubezni razočarana in si skušala v obupu
vzeti življenje. Dekle je bila mlada begunka,
prepuščena sama sebi in se je kot nastavljenka
zaljubila v glavnega inženirja podjetja, a je po
kratkem sreči bila po drugi ženski odrinjena.
Vsa nesrečna hoče v Donavo, a jo po naključju
rešijo mladi fantje in neki menih bližnje-
ga samostana. Z dovoljenjem predstojni-
kov jo telesno in dušno zdravijo v samo-
stanu. Dekle je postala kmalu veselo in se
srečno počutila; tudi šef-inženir je spoznal
svojo krivdo in končno osrečil dekle.

Zgodba filma je preprosta in sloni na
čustvenih momentih. Vpletenih je mnogo
površnih verskih motivov plehkega verske-
ga mišljenja, ki sicer ni v nasprotju z nau-
kom Cerkve, vendar se ne more takšno pri-
kazovanje verskih dogajanj povsem odo-
bravati. Film je kar prijetno podajanje
dogodkov iz vsakdanjega življenja »ljube-

zenske sreče in bolečin«. Dovoljen je po
državni in katoliški komisiji za odraslo
mladino in ga bodo igrali na Božič v Mi-
klavčevem.

DENN DER WIND KANN NICHT
LESEN

(Kajti vihar ne zna brati)

Po romanu Richarda Masona je bil leta
1958 izdelan film z gornjim naslovom pod
režijo Ralpa Tomasa. Opisuje življenje
angleškega častnika, ki je bil prestavljen
iz Burme v Indijo. V mestu Delhi se je
učil japonskega jezika, da bi lahko zasli-
ševal v taborišču japonske jetnike. Pri tem
pa je spoznal neko japonsko učiteljico,
katero je vzljubil. Čeprav je bilo med nji-
ma toliko različnosti po rasnem izvoru in
po gledanju na vprašanja življenja, vojne
in sožitja, jo je po velikih težavah vendar
le mogel poročiti. Toda kmalu po vojni
mu jo je vzela zahrbtna bolezen. — V filmu
je prikazanih mnogo problemov ljubezni
med tako različnimi ljudmi kot sta Anglež
in Japonka in to v času vojne stanja,
zato je v dejanju prikazano mnogo nape-
tih, duhovitih in globoko občutenih prizo-
rov. Igra je dobro podana; čudoviti so ne-
kateri posnetki iz podeželja.

Film je odobren le za odrasle in so ga
predvajali v nedeljo na Bistrici v Rožu.
na Božič pa ga bodo gledali na platnu v
Dobrli vesi.

Blagoslovljen Božič in srečno, uspešno
novo leto želimo vsem sotrudnikom, naroč-
nikom, oglaševalcem, bralcem in prijate-
ljem našega lista s prošnjo, da mu ostane-
jo zvesti tudi v novem letu!

Uredništvo in uprava

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

NEDELJA, 25. 12.: 7.30 Duhovni nagovor. S
pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. —
PONEDELJEK, 26. 12.: 7.30 S pesmijo in glasbo
pozdravljamo in voščimo. — TOREK, 27. 12.: 14.00
Poročila, objave. J. F. Perkonig-Rok Arih: Ugrab-
ljena strd. — SREDA, 28. 12.: 14.00 Poročila, ob-
jave. Za našo vas. Kar želite, zaigramo. — ČETR-
TEK, 29. 12.: 14.00 Poročila, objave. — Na za-
pečku. — PETEK, 30. 12.: 14.00 Poročila, objave.
Zanimivo, poučno, razveseljivo. — SOBOTA, 31.
12.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Dan staršev na Slovenski gimnaziji

Sodelovanje šole in staršev pri vzgoji

Na vsaki šoli je po predpisih dvakrat na
leto »Dan staršev«. Na Državni realni gim-
naziji in gimnaziji za Slovence je bil v tem
šolskem letu prvi »Dan staršev« dne 13.
decembra 1960.

Kljub slabemu vremenu se je velika ve-
čina staršev poslužila možnosti, da se di-
rektno porazgovori z učitelji in profesorji
o učnih uspehih svojih otrok.

Prav zanimivo je prisluhniti razgovoru
staršev, ko čakajo pred vrati učilnic, da
pridejo na vrsto. Razmere v domovih, pri-
like na šoli in težave vseh onih, ki se vo-
zijo vsak dan od zunaj v mesto, vse to je
predpisih tudi obvezni.

Isti dan se je v šoli vršil tudi občni zbor
Združenja staršev. To društvo je bilo us-
tanovljeno decembra 1957 v pomoč pri
nabavi raznih učil. Državnim prispevkom
in dajatvam Združenja ima šola zahvaliti
vrsto učnih pripomočkov, ki so bili v zad-
njem letu kupljeni. Tako je šola po po-
ročilu g. ravnatelja dobila to leto filmski
aparatus, magnetofon, igralnik za plošče in
radioaparatus ter diaskop.

Profesorji so v prvih treh letih od obsto-
ja šole pripravili 9 učbenikov, štirje pa bo-

do prevedoma to šolsko leto gotovi.

Dijaška knjižnica je dobila v teku leta
lep prirastek nemških in slovenskih knjig.

Od jeseni 1960 poučujejo na šoli trije
novi profesorji in sicer David Franc, Slav-
ka Hronek in Rus Marijan.

Rentnik Roveretto iz Železne Kaple je
v svoji oporoki šoli zapustil š 4000.—

To zimo gresta tretji in šesti razred na
smučarski tečaj, ki bo predvidoma v Se-
lah-Šajdi. Taki tečaji so obvezni za vse di-
jake, ki so po zdravniškem pregledu
zdravi.

Občni zbor je vodil predsednik društva
g. dipl. trg. Janko Urank, blagajniško po-
ročilo je podal prof. Franc Inzko, bla-
gajno je pregledal g. dr. Luka Sienčnik
kot preglednik računov. Občni zbor je po-
novno izvolil stari odbor in dodal še za-
stopnika prvega razreda g. šolskega upra-
vitelja iz Sel-Kota.

Društveni predsednik se je zahvalil vsem
rednim in podpornim članom za pomoč,
ki jo nudijo šoli. Reden član lahko postane
vsak, ki ima otroka na šoli in plača čla-
narino š 10.—, podporni član pa postane
vsak, ki plača letni prispevek 100.— š.

A&O GROSSHANDELSHAUS

Friedrich JUNGBAUER OHG

Centrala: KLAGENFURT

10.-Oktober-Straße 28

telefon 57-73, 33-26

Podružnice:

Villach, telefon 40-81

Völkermarkt, telefon 288

Wolfsberg, telefon 370

Prodajno skladišče:

Feldkirchen, telefon 380

POLITIČNI PREGLED

1960 - razburkano leto negotovega miru

Pošastna vizija

„V Vzhodni Nemčiji se je razplamtel upor — podoben kot na Madžarskem leta 1956 — ki je do temeljev razmajal komunistično vladavino. Da zopet vzpostavi svojo moč in veljavo, se je vzhodnonemška vlada v skrajni stiski odločila, da zasede zapadni Berlin, ki ga itak smatra za leglo „kapitalističnih zarotnikov“ in odkoder je bil organiziran upor. Kadar so diktature v notranjih stiskah, se ponavadi poskušajo rešiti s tem, da podvzamejo kake akcije v zunanji politiki. Toda Amerikanci menijo, da Vzhodna Nemčija dela po poveljih iz Moskve. Ne morejo pa protestirati zaradi samolastnega podviga pri vzhodnonemški vladi, ker doslej sploh niso priznali njen obstoj. Zaradi tega pošlje ameriški državni predsednik ostro protestno noto v Moskvo, v kateri zahteva od sovjetske vlade, da svoje podložnike bolj trdno drži na brzdih ter izjavi, da bodo Združene države z vsemi silami in z vso odločnostjo branile svoje pravice v zapadnem Berlinu. Na nesrečo pa je sovjetski ministrski predsednik po odpošiljatvi a še pred dospetjem ameriškega protesta v Moskvo obsodil vzhodnonemško početje. Ko nato prejme ameriško noto, misli, da ga hočejo Amerikanci ponižati. Iz prestižnih razlogov odgovori s še ostrejšo noto.

Nato naznani ameriški predsednik, da mu ne ostane nič drugega, kot da mobilizira ameriško vojaško središče globoko v apalaških gorah. Sovjeti tudi mobilizirajo. Vojna je tik pred vrati. Baš ameriški predsednik v telefonskem razgovoru z britanskim ministrskim predsednikom razpravlja o položaju, pride nenadoma vest iz letalskega oporišča Omaha, da so tamošnji radarski aparati zaznali bližanje sovjetskih raket. Ameriški predsednik prekine razgovor in dvigne roko, da pritisne na usodni gumb...

Je to poročilo o dogodku, ki se ni zgodilo, a bi se utegnil zgoditi dandanes, ko si stojita nasproti dva orjaška, do zob oborožena tabora, zapadni in vzhodni. Zgodovina nas uči, da je zgrešena kalkulacija bila edina izmed najpogostejših vzrokov vojn. Vojna namreč izbruhne najlaglje takrat, kadar med dvema približno enakomernima nasprotnikoma eden pride do zaključka, da ga drugi misli napasti, in ga hoče prehiteti tako, da sam začne z napadom, ali pa kadar eden misli, da je on tako močan, da more drugega premagati.

Svet je razdeljen v dva tabora ...

Moderna tehnika je izdelala celo vrsto novih kompliciranih in strašnih bojnih sredstev. Zaradi tega je ocenjevanje vojaške moči danes še mnogo težje kot je bilo v preteklosti. Tako imajo Sovjeti premoč v daljnemostnih raketah, Amerikanci pa v letalstvu in oporiščih, ki kot venec obkrožajo sovjetski umerij v Evropi in Aziji. Amerika si je v Atlantskem paktu skovala učinkovito zavezniško obrambno silo, Sovjetska zveza pa razpolaga v Varšavskem paktu tudi z dobro oboroženo vojsko, katere številčne moči in udarne sile nihče točno ne pozna.

Kljub skrajni oborožitvi pa ne Sovjetska zveza in ne Združene države ne nameravajo začeti kake nove svetovne vojne za odločitev velikanske bitke med njima za zmago svobode ali suženjstva. Obe se zavedata, in z njima vsi količkaj normalni in humani ljudje na svetu, da bi dandanes bila svetovna vojna katastrofa za vse človeštvo, brez ozira na to, kdo bi jo zmagal.

Vsak izmed obeh taborov razpolaga danes s tako obilico pošastnih uničevalnih sredstev, da bi mogel pred svojim porazom prizadejati z atomskimi in vodikovimi bombami, ki bi jih tisoči raket in letal natrosili na nasprotnikovo ozemlje, tako škodo, da bi ob koncu vojne ostale maloštevilnim preživelim, bodisi v zmagovitem bodisi v premaganem taboru, le ruševine.

... v „hladni vojni“

Petnajst let po svetovni vojni, ki jo je sprožil brezmejno napuhli trinog Hitler tudi na temelju zmotne kalkulacije — so danes rane vojne v glavnem zaceljene in poleg Amerike se tudi Evropa ziblje v materialnem blagostanju, kot ga še ni bilo. Blagostanje, ki je zrastle iz razvalin Hitlerjeve vojne po zaslugi milijonov pridnih rok in podjetnega iznajdljivega človeškega duha, ki je na polju tehnike dosegel nesluten napredek ter človeštvu olajšal delo in življenje. Toda ta tehnični genij člo-

veštvo ni mogel dati miru in uživanje teh dobrot moti težka negotovost.

Iz druge svetovne vojne je vstala na vzhodu boljševiška Rusija kot svetovna sila prvega reda, ki stremi v imenu komunistične ideje za gospostvom nad svetom, podobno kot nekdanj Hitler. Preko sredine Evrope gre »železni zastor«, ki loči svobodni zapadni svet pod vodstvom Združenih držav, od komunističnega bloka.

Ker zdrava pamet zasedaj odsvetuje rešitev tega nasprotja med obema svetovnima taboroma z atomsko in raketno vojno, poskuša en tabor drugega oslabiti z vsemi drugimi sredstvi. Tudi minulo leto je bilo leto »hladne vojne«, ki se je odigravalo na posameznih točkah, kjer je eden ali drugi tabor bil baš šibek, kar je nasprotnik skušal takoj izkoristiti. Če ta krajevna ognjišča »hladne vojne« povežemo, nastane mreža, ki zajame ves svet. Spričo modernih prometnih in obveščevalnih sredstev je naš veliki planet postal majhen in postaja vedno manjši. Človek danes brzi v letalih z nadzvočno hitrostjo in če leti od vzhoda proti zapadu, je hitrejši kot ura. Če se usedete ob 7. uri zvečer krajevnega časa na reakcijsko potniško letalo v Amsterdamu v Evropi, ste ob šestih zvečer krajevnega časa istega dne v New Yorku v Ameriki.

Tekma za vesmirje

Človek pa je posegel letos še globlje v vesmirje. Sovjetska zveza je poslala v vesolje 4 »vesmirske ladje«, Združene države pa so izstrelile vrsto umetnih lun, ki so krožile po vesmirju okoli zemlje, lune in sonce in sporočale na zemljo obilico podatkov o doslej neznanih daljah stvarstva. Sovjetom je uspelo prvič z raketo zadeti luno in eden izmed njihovih satelitov je prvikrat fotografiral hrbtno stran lune, ki je še ni ugledalo človeško oko. Fotografije so pokazale, da je nam zakrita stran lune prav tako pusta in prazna, kot ona, ki jo človeštvo gleda že tisočletja. Amerikanci in Rusi so poslali z raketami v vesmirje prve živali, ki so polet dobro prestale.

Toda glavna tekma med obema orjakoma je v tem, kdo bo prvi človek v vesmirju: Rus ali Amerikaneec. Sovjeti so sicer poslali v vesmirje štiri vesmirske ladje, nekatere so imele na krovu tudi živali. Toda v razliko z raketami se je doslej le ena vesmirska ladja vrnila nazaj na zemljo, druge pa so zgoréle. Dokler ne rešijo zanesljivo vprašanje povratka iz vesmirja, seveda ne morejo poslati v vesmirje človeka. Kljub trenutnim neuspehom pa izgleda, da se vendarle z naglimi koraki bliža dan, ko bo prvi človek prestopil prag brezdanjega skrivnostnega vesoljstva in se tudi vrnil nazaj na zemljo.

Oboroževalna tekma na zemlji

Tekma za vesmirje pa ima tudi vojaški pomen na zemlji. Sovjetske rakete na dolge proge je namreč tudi moč uporabiti za prenos atomskih bomb kamorkoli na zemlji. Amerikanci so se bolj osredotočili na za priprostega človeka manj vidne podvige. Njihove raziskovalne rakete sicer ne lete tako daleč kot ruske, so zato pa bolj precizne. Oni se ne obotavljajo naznanjati tudi svojih neuspehov. Pa tudi pri Sovjetih ne uspeje vsi poskusi, vendar se to zve le po stranpoteh. Tako je v novembru bila nenadoma objavljena smrt poveljnika sovjetskih raketnih čet in nekaj desetih višjih častnikov raketne stroke, ki so vsi našli smrt »pri izpolnjevanju dolžnosti«. Vesti iz privatnih virov poročajo, da so našli smrt pri neuspeli izstrelitvi nove vesmirske ladje.

Po drugi strani pa so se Amerikanci lotili s tiho a zelo veliko vnemo raziskavanja neznanih predelov naše zemlje. Med temi je bilo sovjetsko državno ozemlje doslej s sedmimi ključki zaprta skrivnost. Toda 1. maja je bilo pri Sverdlovsku sestreljeno neznan tuje letalo, za katerega se je pozneje izkazalo, da je bilo ameriško. Ujet je bil tudi njegov pilot Powers, ki je potem s svojimi izpovedmi razgalil vohunsko podjetje, ki nima para v zgodovini.

Med tem ko so si Sovjeti ogledovali prazno hrbtno stran lune, je posebna enota ameriškega letalstva temeljito »raziskala« in prefotografirala vso Sovjetsko zvezo. Amerikanci so bili namreč izdelali poseb-

na letala, ki so plula v velikih višinah, tako, da ga ni moglo doseči nobeno obrambno orožje s tal. Le zaradi neke tehnične napake se je Powersovo letalo moralo spustiti niže in tako prišlo v dosego sovjetske protiletalske obrambe. Bila so ta letala opremljena z zelo občutljivimi fotografskimi aparati. Ta letala so se že leta sprehajala nemoteno nad Sovjetsko zvezo in prebrskale tudi njene najbolj skrite kotičke. Med drugim so našla vsa sovjetska izstrelišča za daljnometne rakete. Se razume, da so te fotografije bile mnogo bolj interesantne kot hrbtna stran lune.

Nezaupanje preprečilo spravo

Vso leto smo vam, dragi bralci, iz tedna v teden tolmačili politično dogajanje, ki je vse bilo v znamenju tega edinstvenega dvo-boja med obema svetovnima orjakoma. Ker je bil direkten spopad izključen, so se njuna prizadevanja predvsem osredotočila na države in ozemlja, ki niso bila neposredno vključena v eden ali drugi tabor ter poskušala nanje razširjati svoj vpliv, da si tako ustvari ugodnejše izhodiščne položaje za dokončni obračun.

Ni seveda manjkalo poskusov sprave, kajti sedanja oboroževalna tekma na svetu najbolj grozotna nesmisel, kar jih pozna svetovna zgodovina. Oba tabora mrzlično izdelujeta strahotna uničevalna orožja, ki jih — vsaj po zdravi pameti so-deč — ne bi smela nikdar uporabiti. Izdelujeta nekaj, kar ni za nobeno razodno rabo, stane pa ogromno. Toda vsa pogajanja o razorožitvi, bodisi atomskih razgovori in nato pogajanja desetorice velesil v Ženevi v minulem poletju, bodisi kasneje pri Združenih narodih v New Yorku, so se izjalovili, kajti eden ne zaupa drugemu. Zapadni in vzhodni blok glasno izjavljata, da sta pripravljena izvesti popolno razorožitev, ter uvesti mednarodno kontrolo.

Sovjetska zveza je predlagala, da je treba najprej izvesti razorožitev, potem bi se pa naj naprej mirno pogovarjali o kontroli. To bi praktično pomenilo, da bi morale Združene države odpoklicati svoje vojske iz Evrope in Daljnega Vzhoda ter opustiti svoja vojaška oporišča v Evropi, Afriki in Aziji, ki so zasedaj edino učinkovito protiorožje proti sovjetskim daljnometnim raketam izstrelišč daleč v notranjosti Sovjetske zveze. Proti temu pa predlaga Zapad, da se je treba najprej pogovoriti o mednarodni kontroli razorožitve in to tudi upoštevati, nato postopoma izvesti razorožitev. Sovjetska zveza smatra ta predlog le za nov poskus zapadnega vohunstva. Kljub javnemu obsojanju tega načina poizvedovanja, se ga pa na tihem tudi sama prav rada in zelo spretno posluhuje, kar pričajo izgoni cele vrste sovjetskih diplomatov, ne le iz Združenih držav, ampak celo iz Švice in raznih drugih nevtralnih dežel.

Mnogo si je človeštvo tudi obetalo od že v letu 1959 napovedanega »vrhunskega sestanka« v Parizu. Toda v cvetnem maju, ko so se v sijajno francosko prestolnico ob Seni vsedli za okroglo mizo štirje najmo-gočnejši močje na svetu, ameriški državni predsednik Eisenhower, sovjetski ministrski predsednik Hruščev, britanski premier McMillan in francoski državni predsednik De Gaulle, so se takoj skregali in razšli.

Hruščev je ostro zahteval, da se Eisenhower opraviči zaradi vohunskih ameriških poletov nad Sovjetsko zvezo, Eisenhower pa je smatral, da ga hoče s tem ponižati in je to zahtevo še ostreje odklonil, češ da naj najprej Sovjetska zveza neha vohuniti, potem pa obsoja druge. Tako tudi sestanek najmočnejših moč na svetu ni mogel človeštvu povrniti miru.

Razpoke v obeh blokih

Napačno pa bi bilo preveč enostavno smatrati oba svetovna bloka kot kamnito trdne stavbe. Nasprotno, oba imata svoje slabosti in morda so prav te pripomogle, da se v minulem letu »hladna« vojna ni spremenila v strašno atomsko klanje.

Zapadni blok temelji na prostovoljni skupnosti interesov, a če po pravici pove-mo, ni nastal toliko zaradi skupnih idej o svobodi in demokraciji, temveč iz strahu pred napadalnostjo komunizma, ki — zasedaj še — pod vodstvom Sovjetske zveze

hoče zavojščiti svet. Kadar koli je komunizem na kateri koli točki svetovne pozornice hladne vojne postal napadalnejši, bodisi v Evropi zaradi Berlina, bodisi v Južni Koreji, bodisi pri kitajskih posegih proti Indiji, je sprožil reakcijo prizadetih sil v drugem taboru, da so se še bolj strnile. Tako je Atlantski pakt bil vselej najmočnejši takrat, kadar je Sovjetska zveza začela močnejše rovariti pri Berlinu. Največja odlika Zapada je vprav v njegovi svobodi, je pa to tudi njegova največja šibkost, kajti čim se komunizem nekoliko umiri, začnejo posamezne države, posebno v Zapadni Evropi nasledovati z večjo vnemo lastne cilje, seveda na škodo skupnih. Vendar se je doslej posrečilo, v glavnem to skupnost ohraniti. V minulem letu je Zapad tudi trla negotovost ameriške zunanje politike. Poslovna doba predsednika Eisenhowerja je šla proti koncu in ustava mu je prepovedovala ponovno (tretjo) kandidaturo. Zato njegova vlada ni mogla voditi kake dolgoročne politike in prevzemati obveznosti za daljša razdobja. To šibkost je Sovjetska zveza do konca izkoristila, kajti s tem je bil zapadni blok brez odločnega vodstva. Vendar kakih odločilnih uspehov ni mogla doseči in to iz vzrokov, ki korenijo deloma v notranjih težavah komunističnega bloka samega. V januarju prevzame v roke vladno krmilo Združenih držav novoizvoljeni, mladi, komaj 44-letni predsednik Kennedy, ki si bo mogel postaviti cilje za vso naslednjo poslovno dobo. Prvič v zgodovini Združenih držav, ki so povečini protestantske, je prišel na najvišje mesto katoličan.

Moskva in Peking: prikrit prepir

Na Vzhodu nimajo skrbi zaradi samostojne politike posameznih članic Sovjetskega bloka, kajti tam državčlanic ne družijo samo komunistična ideologija, temveč tudi vojaška in gospodarska premoč Sovjetske zveze. Vzhodnoevropski sateliti morajo enostavno ubogati, ker imajo (kot Poljska, Madžarska in Vzhodna Nemčija, v lastni deželi močne sovjetske čete), ali pa so zaradi geografske bližine v hitrem dosegu močne sovjetske oborožene roke. Le Jugoslaviji je uspelo, da je po izključitvi iz Kominforma ohranila svojo samostojnost, ki jo pa uporablja za to, da jo po »svoji poti« ubira proti uresničitvi po mnenju njenih oblastnikov »edino pravega« komunizma in to pot finansira — Zapad. V komunističnem taboru pa se vedno bolj uveljavlja Kitajska in zahteva svoj delež pri vodstvu svetovnega komunizma.

Dokler je živel Stalin, je s svojo jekleno pestjo držal v pokorščini vse. On je tudi slutil, kaj prihaja in kitajskih komunistov ni nikdar podpiral. Kljub temu pa je Mao Tse Tung zmagal, vendar je zaradi izčrpanosti po večdesetletni državljanski vojni moral biti pokoren gospodarju v Kremlju. Ko pa je ta umrl, njegovi nasledniki niso imeli — predvsem zaradi medsebojne borbe za dediščino po Stalinu — več toliko moči kot njihov vzornik, po drugi strani je pa kitajskim oblastnikom z Mao Tse Tungom na čelu uspelo, da so s krutim terorjem in izžemanjem ljudstva svojo oblast utrdili.

Podtalna nasprotja med komunističnimi bratci so bila vidna že več let, v minulem letu pa je prišlo do napol odprtega spora med Moskvo in Pekingom. V časopisju velja spor kot ideološki, toda to je samo del resnice. Dočim Moskva meni, da je »kocksistenca« med »kapitalizmom« in komunizmom možna in da do atomske vojne ne sme priti, ker bi ta pomenila katastrofo za vse, pa pravijo bojaželjni Kitajci, sklicujoč se na to, kar je kot več kot pred 50 leti učil oče komunizma, nemški žid Marx, da je vojna med »socializmom«, ki komunisti imenujejo svoj nauk, in »kapitalizmom«, kot oni imenujejo zapadno demokracijo, neizbežna, in da jo je treba izbojevati z vsemi sredstvi, tudi z atomskimi bombami in raketami, do končne zmage. Šele potem pride na vrsto — razorožitev. Eden izmed vzrokov za tako kitajsko mnenje je račun, da bi v primeru atomske vojne Kitajska utrpela sorazmerno manj škode kot Amerika. Zapadna Evropa in Evropska Rusija. Ti predeli so namreč visoko industrializirani in je prebivalstvo povečini osredotočeno v bogatih mestih in industrijskih naseljih. Po drugi strani pa na Kitajskem večina prebivalstva živi raztreseno na podeželju. Atomske bombe, ki bi padle na Kitajsko, bi napadale mnogo več stale, kot bi znašala škoda, ki bi jih povzročile. Tudi človeške izgube bi zaradi

(Dalje na 8. strani)

Veliko dejanje viteza naših dni...

Zgodba viteza današnjih dni je resnična in pretresljiva zgodba iz časa zadnje vojne. Dogodilo se je na Poljskem, kjer je padlo na milijone žrtev nacističnega divjanja. Da so prav v tej deželi Hitlerjeve tolpe tako razsajale, je bil vzrok v tem, ker poljsko ljudstvo svojo preizkušeno domovino neizmerno ljubi in ker si je Čenstohovsko Marijo izbralo za kraljico.

Med nešteti mučenci poljske zemlje je po vsem svetu zaslovela zgodba Maksa Kolbe. Iz revne, a verne družine je bil. Za svojim bratom je tudi on vstopil v minoritski samostan. Goreče je ljubil Kraljico Poljske — Čenstohovsko črno Marijo. Zlahka se je odločil, da postane redovnik in duhovnik.

Prvi uspehi

Študije je šel izpopolnjevati na gregorijansko univerzo v Rimu, kjer si je pridobil dva doktorata. Po vrnitvi v domovino je začel uporabljati svoje velike zmožnosti ljubljene domovine in njene čenstohovske Kraljice. Organiziral je z velikimi uspehi fante »Viteze Marijine«. Njihovo glasilo, ki ga je kmalu tiskal v milijonski nakladi, zgovorno priča o razmahu tega mladinskega pokreta pred drugo svetovno vojno. Za to podjetje je zgradil moderno tiskarno, v kateri je izdajal še dnevnik s 300.000 naklade, poleg pa je ustanovil še lastno radio-postajo. Vse podjetje je tvorilo celo naselje; saj je bilo v njem zaposlenih nad 700 delovnih moči.

V tem cvetočem stanju je to akcijo zajela druga svetovna vojna. Ko so septembra 1939 začele deževati nemške granate, je bil Niepokalamow, kjer je bila Kolbova tiskarna, spremenjena v vojaški lazaret. Le nekaj njegovih sodelavcev je ostalo v kraju, med njimi tudi Kolbe sam. Nemške zasedbene oblasti so mu po kratki konfinaciji zopet prepustile tiskarno in mu dovolile, da sme izdajati skromen tednik. Toda izšla je samo ena številka. V njej je namreč Kolbe neustrašeno zapisal: »Nobena sila na svetu ne more resnice spremeniti. Mi moremo samo eno, jo iskati, jo najti in po njej svoje življenje uravnati!« To je bilo dovolj. Nemška oblast je v teh besedah že videla svojo obsodbo.

Brutalno nastopanje

Dne 17. februarja 1941 je pridrdral pred njegovo naselje policijski voz. Odrezano prusaško povelje se je glasilo: »Pater Kolbe!« Ko se pater Kolbe prikaže, mu izbruh v pozdrav poveljnik cele litanije najgrših psov. Nato ga vpraša: »Ali veruješ v Kristusa?« — »Verujem!«, odgovori krepko in veselo. Že dobi tako po ustih, da se je opotekel in se mu je ulila kri. — »Ali še vedno veruješ v Kristusa?« ga vpraša drugič. »O, še vedno,« se oglasi odločen odgovor. Tedaj prileti drugi, še besnejši udarec, med strašno kletvijo. — »Ali tudi zdaj še veruješ?« ga v tretjič vpraša. — »Se,« se znova glasi odgovor. Sedaj se poveljnik kot besna zver vrže nanj in ga začne z rokami in nogami neusmiljeno obdelovati, dokler ni kot mrtev obležal. Prepeljali so ga v okrajne zapore.

Dne 28. maja je bil z drugimi zaznamovanimi v plombiranem železniškem vozu prepeljan v Oswiecim (Auschwitz) v tako zvano taborišče »smrti zapisanih«. Kaj se je tu godilo z njim in z njegovimi tovariši, je skrivnost človeške hudobije. Nobena žival ne more tako postopati s svojimi žrtvami. Človeku se lasje ježijo, ko to samo bere. Le čuditi se je, da še niso vpričo teh grozodejstev nemške žene na ves kulturni svet naslovile proglas obsodbe: »Sram nas je, da so nemške matere rodile take sinove!«

Izstradalni bunker

30. julija se je nekemu jetniku posrečilo pobegniti iz tega pekla. Njegovi tovariši v baraki so takoj vedeli, kakšne bodo posledice: dvajset jih bo moralo v »izstradalni bunker«, kjer bodo od lakote poginili. Tisto noč ni nihče v baraki spal. Strelji strojnic in obupni kriki mučenih so jim udarjali na ušesa. Pater Kolbe je celo noč spovedoval, tolažil in bodril kandidate smrti.

Drugo jutro pride taboriščni komandant in s satanskim zadovoljstvom gleda preplašene jetnike. Naznani jim, da pobeglega jetnika niso našli; deset od njih naj bo pripravljenih na odhod v izstradalni bunker, da se spogledajo s smrtjo. Tokrat po milosti samo deset; če se pa primer ponovi, jih bo moralo dvajset neiz-

Z A M L A D I N O I N P R O S V E T O

PRIPRAVLJAMO NOVO IGRO...

Ali več, na kaj mora paziti režiser? Kako se lotiti priprave za igro? Temeljni kamen za uspešno odrsko nastopanje.

Nastopil je čas, ko znova oživijo naše igralske družine in pripravljajo za Miklavževanje, za Božič in za predpust primerne prireditve. Zopet bodo prosv. društva uprizarjala igre iz bogate zakladnice slovenske dramatike in tako pripravila ljudem po naših farah mnogo lepega in koristnega »v pouk in zabavo«.

Bi morda kdo mislil, da je pripraviti lepo igro nekaj enostavnega in lahkega. Bil bi v veliki zmoti; kajti priprava dobrega igralskega nastopa zahteva mnogo sposobnosti, požrtvovalnosti in dobre volje. To troje morajo doprinesiti prav vsi sodelujoči pri odrskem nastopu. Predvsem pa je potrebno, da ima igralska skupina dobrega igrskega vodjo, ki se mora pred vsemi odlikovati v imenovanih treh lastnostih.

Uspeh igralskega nastopa v veliki meri zavisi od sposobnosti in spretnosti igrskega vodje. Zato omenimo nekaj predpogojev, katere mora igrski vodja ali režiser nujno upoštevati, še predno vlogo nameravanega dela razdeli igralcem.

Predvsem si mora igrski vodja igro dobro osvojiti. Zato jo bo večkrat prebral, da ima celotno dejanje in njega razvoj jasno pred očmi. Pri tem bo najprej skušal dojeti, kaj je osnovna ideja igre in kaj je pisatelj hotel povedati z igro. Pri duhovni igri »Slehernik« je osnovna ideja izražena v odstavku: »Vse beži od človeka...

Za dekleta in druge...

Zgodba prezirane, uboge Marije je zelo žalostna, a jo marsikatero dekletu tudi samo doživi. Zapisal jo je prijatelj mladine W. Foerster in se takole glasi:

Nekoč se je spotoma ustavil v ruski vasi francoski trgovec. Obljubil je revnemu dekletu, da se bo z njo poročil in ji je prigovarjal, naj gre z njim v tujino. Dala se je preslepiti in naskrivaj odšla z njim. Med potjo jo je pa pustil na cedilu in brez nje odpotoval po svetu. Tako se je brez denarja priberačila do domačih krajev; potovati je morala cele dni in prišla končno vsa trudna in lačna ter razcapana domov. Mati je ravnala z njo, kakor da je malopridnica. Ponoči jo je tenko oblečeno dala spat v mrzlo vežo in zanjjo ni imela nobene prijazne besede več.

Nedolgo potem je mati zbolela in čez nekaj dni umrla. Ko je duhovnik blagoslavljal krsto, je rekel vpričo vse občine: »Tale je kriva — žalost nad tako hčerjo je spravila mater pod zemljo.« Če so se je že prej vsi ogibali in jo odrivali v stran, je bilo zdaj še huje. Nihče je več ni maral vzeti v delo. In če so jo videli otroci, so jo obmetavali s kamni in se ji na glas rogali. Nazadnje ji je dovolil neki pastir, da mu je pomagala na paši, in je zato delil z njo svojo hrano.

Bila je pa že jetična in je hodila le še s težavo. Zato je bilo kar hudo videti, ko je bežala pred otroki, ki so se krohotaje podili za njo, brž ko so jo zagledali.

Vse to je opazil plemenit mož, ki je živel blizu vasi. Zelo se mu je smililo ubo-

prošno nastopiti to pot. Nato obide v vrsti stoječe in določi: ti... ti... ti... Zreb smrti... Tedaj nekdo od določenih pretresljivo vzdihne: »O moja žena in otroci!« A zveri, v kateri je zamrl vsak človeški čut, kaj takega ne gane...

Namesto kandidata smrti

Pač pa je ganilo nekoga drugega, ki ni bil določen. Ta je izstopil iz vrste... Komandant je mislil, da ga namerava napasti. Zgrabil je revolver in zakričal, kaj naj to pomeni. A pred njim je mirno stal pater Kolbe. Prosil ga je, če bi smel namesto tega človeka on v bunker. To je komandanta prvi hip osupnilo, da ni vedel kaj storiti. Vpraša ga: »Namesto koga želiš umreti?« — Pater Kolbe pokaže tistega, ki je bridko vzdihnil, kaj bodo žena in otroci brez njega. — Komandant vpraša

le njegova vera ga spremlja do groba in njegova krepost mu ostane na veke.«

To osnovno misel igre, ki se mora prepletati skozi vse dejanje, je treba jasno izraziti in močno, vendar ne prisiljeno, podčrtati. To pride do izraza v višku igre kot na primer pri »Sleherniku«, ko ga zapuščajo Moč, Modrost, Lepota, Bogastvo; preostane mu le še Upanje, Vera in Krepost.

Snov dobre igre mora biti vzeta iz življenja, ki ni rezultat slučajnosti, marveč ima vsak dogodek svoj vzrok. Na to vzročno zvezo igrskega dejanja mora režiser skrbno paziti in jo primerno poudarjati z vsemi igrskimi pripomočki (režija, scenarija).

Kakor v življenju srečujemo različne značaje ljudi, ki svoje posebnosti tudi na zunaj pokažejo v besedi in s celotnim nastopom, je isto treba prikazati tudi v igri. Moč igre je prav v tem prepletanju življenjskih vlog, katere pa ne smejo preiti v pretiravanje. Mnogokrat zavisi uspeh igre ravno od tega, ali je znal režiser pravilno prikazati karakteristiko značajev v igri. Biti si mora na jasnem predvsem v tem, ali spada igra v realistično vrsto, kakor so vse vrste svetnih iger, ali pa v stilno — liturgično, kamor spadajo duhovni misteriji.

Tako se bo resen igrski vodja lotil novega igrskega dela. Prav je, če si vsa dogajanja zapisuje v režiserski zvezek. Iz njega bo črpal snov za sistematično igrsko vodstvo in s tem bo postavil temeljni kamen za dobro izpeljano in uspešno podano igrsko delo.

Prezirano deklet

go deklet in sklenil je, da ji pomaga. Ko so jo otroci spet obmetavali s kamenjem in psovskami, jim je zastavil pot in rekel: »Ali slišite, otroci, poslušajte malo, nekaj vam bom povedal!« Popeljal jih je ob rob gozda v gosto senco, kjer jim je začel razlagati, kako je Marija nesrečna, kako hudo pokoro dela za svojo lahkomišelnost, kako podlo je tujec ravnal z njo in da ne bo več dolgo živela. Otroci so poslušali in strmeli; saj jim tega ni doslej še nihče povedal; govoriti so samo, kako je Marija hudobna in pokvarjena.

Odslej so bili otroci kakor spremenjeni. Spoznali so Marijino trpljenje. Fantje so jo pozdravljali in ji prinašali živil, dekleta so hodile k njej in ji govorile: »Kako rade te imamo...« Vsa srečna je bila ubožica in kar ni vedela, kako se je vse to zgodilo. In ko je čez štiri tedne umrla, ni bilo na njenem obličju niti sledi več kakega obupa. Ležala je na preprosti postelji, vsa ožarjena od sreče in miru; v rokah je imela poslednje rože, ki so jih ji prinesla dekleta.

Marsikdo, ki ga je življenje bičalo in spravilo v obup, bi umrl prav tako spokojno, če bi le prišel kdo o pravem času in ljudem odprl oči, jim poln usmiljenja povedal zgodbo njegovega življenja ter povedal, kako zelo je umrl bil nesrečen. Koliko trpečilo, zasmehovanih je morda tudi med nami, ki so podobni ubogi Mariji — torej ljudje, ki neznansko veliko trpijo in so užili prav tako neskončno malo radosti...

ponovno: »A zakaj hočeš v smrt mesto nje-ga?« »Ker jaz nisem za nobeno rabo več, on je pa svoji družini še potreben!« Ledeno hladno je komandant odločil: »Jaj!...

Nato je deset izbranih s patrom Maksom odšlo v bunker smrti. Tam so jih do golega slekli in potisnili v bunker brez hrane in pijače. A čudo! Iz bunkerja se niso zaslišali kaki obupni klici, ampak pesem in srčna molitev. Ti glasovi so bili seveda vsak dan tišji. Dne 14. avgusta se je čul samo še tihi solo — viteza čenstohovske Kraljice — patra Kolbeja. Komandant je dal še istega dne bunker smrti odpreti in s karbolno brizgalno pomagal še njemu za drugimi na oni svet. Obrazi mučenec so kazali sledove strašnega smrtnega boja. Obličje patra Maksa Kolbe pa je bilo spokojno in svetniško ožarjeno. Trupla so sezglali in prah izročili vetru...

Lepo srečanje sotrudnikov „VERE IN DOMA“

V nedeljo, 11. dec. popoldne, so se sestali v Mohorjevi hiši v Celovcu sotrudniki našega mesečnika »Vera in doma«. Pod spretnim vodstvom urednika č. g. Lovra Kaslja, ki je v zanimivi obliki povzel sodelovanje raznih naših literatov in sodelavcev v teku leta, je potekalo kramljanje in razmotrivanje o listu, ki se je priljubil mnogim našim družinam. Sotrudniki — nekateri od njih so prišli precej od daleč — so v debati pokazali razne odmeve na posamezne številke, stavliali svoje predloge in pomagali pri iskanju tistega načina, ki bi list naredil še zanimivejši in privlačnejši.

Popoldne je kar hitro minilo in je bilo udeležencem le žal, da ta ali oni sotrudnik ni mogel priti na to adventno srečanje. Poudarjeno je bilo, da krog sotrudnikov noče ostati kak zaprti krog, ampak vabi še druge k sodelovanju. List bo stopil kmalu v novo leto — zadnja številka je v delu — in že zdaj v začetku bi bilo primerno, da se pridružijo sotrudnikom še drugi, zlasti mladi. Uredniku in pisateljem bo seveda v veliko zadovoljstvo, če bodo bralci in bralke list znova naročili in ga še razširili v to ali drugo hišo.

To adventno kramljanje o novem letniku »Vere in doma« se je zaključilo s okusno malico v Mohorjevi gostinski sobi in vtilo udeležencem nove volje za sodelovanje in za delo za rast našega mesečnika.

Še o novembrski številki

Zadnjič smo menili le okvir ozir. uvodni članek predzadnje številke letošnjega letnika. Kaj prinaša list v drugih, nadaljnjih sestavkih?

Črtico »Bila je mrtva« je prispeval Boro Kostanek. To je močna zgodba današnjih dni s prav baladnim koncem.

O zadnjih mesecih življenja ljubljene matere piše z veliko ljubeznijo Walter von Sanden. Prevajalec Lovro Kaselj je odlomek iz knjige »Das gute Land« izbral zato, ker je pisatelj nekaj let živel ob Habnarškem jezeru med Hodišami in Škofičami.

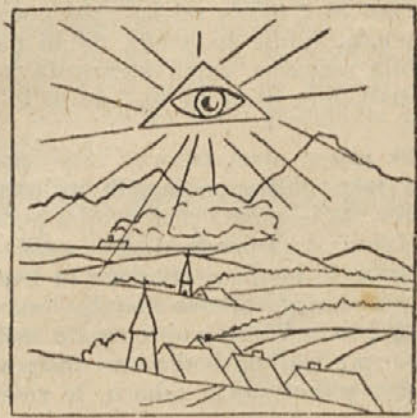
Jesensko razpoloženje v naravi in človeku izražajo lirski pesmi Milke Hartmanove in Nika Darle.

Milka Hartmanova v pripovedni pesmi »Kašča« obuja spomine na starodavno poslopje žitne shrambe, ki je toliko rodovom shranjevala živež. Tokrat pesnica tudi zaključuje obširno epsko pesem o gradu »Levpi«. Grajska hči Bogomila je na materino željo poročila tujca namesto domačina Matija. Trpeli so pod njim tlačani, trpela je pod njim ona, s sinom in materjo. Samo nebo je kaznovalo nezvestega in brezsrčnega graščaka. Grad z veselja ki vred se je pogreznil v brezno Levpa. Vsak v zvestobi dom naj brani, da svoj rod in stan ohrani — da ne bomo v ruševine pokopali domovine.

Pisatelj Blaž Zaplaznik v povesti Marijine gore opisuje potovanje Marijinega kipa iz Beneške Slovenije na Koroško. Mladi rebrški grof Ulrik in ženeški grof Berthold sta šla ponj k puščavniku Tinacu. Doma so Mariji pripravili lep sprejem in sklenili, da se pred njo poročita dva grofovsko para.

Dr. Pavle Zablatnik nadaljuje razpravo o večnem popotniku Ahasverju. Ta ne more umreti, čeprav so ga že nesli med mrtve v katakombe, a tudi želo vulkana Etna ga izvzre.

Na zadnjih straneh je nekaj načelnih mislih za mladino, nasvetov za matere in kulturni obzornik. Za dolge zimske večere je dr. Janko Polanc pripravil zank in ugank. So prav primerno sredstvo za bistritev duha in osvežitev splošnega znanja.

Mi, ki verujemo, pomislimo ob jaslicah na odgovornost, ki jo imamo za razširjevanje Kristusove blagovesti sredi današnjega sveta. Jožef Cardijn

Sraka — pismonoša. Mnogo pisem prebivalcev francoske vasi Luxe zadnje čase ni prispelo na cilj, vendar pošta ni bila nič kriva. Neki vaščan je namreč zdaj videl srako, ki je med grmičevjem sedela na kupu pisem in jih cefrala s kljunom. Kmalu potem jo je nekdo zalotil, kako je s kljunom bežala pisma iz nabiralnika.

Na poti po bližnjem Uzhodu

Dr. I. Heyer
2.

Drugi dan smo se odpeljali iz Istanbula. Ko smo gledali skozi okno na romantični kraj ob Izmitskem zalivu, smo videli eno od najrodovitnejših pokrajin Turčije, Izmitsko pokrajino in dolino reke Sakarje. Nedaleč od Izmita je Sapanča-jezero, ob katerem sem preteklo leto prebil svoj dopust. Kraj je znan po izredno dobrih in sončnih jabolkih in grozdju. Vlak se nato obrne proti jugu in polagoma zapušča te rodovite kraje. Vije se vedno više v planine. Pokrajina je podobna Bosni; izgleda kot na progi med Sarajevom in Ustipračo-Goraždom.

Vlak se je povzpел že precej visoko mimo postaj Birlecik, Bözüyük, kjer pokrajina ni več rodovitna, ko krene proti Eskişehir je večje mesto; pri njem zavije prolica tega kraja ima značaj stepa. Redko je videti kako drevo. Ob kočah so vrtički, dalje pašniki in kamnita površina. Eskişehir je večje mesto; pri njem zavije proga proti kraju Konya in Eregli, v južne kraje Anatolske doline. Nas je vlak potegnil do Ankare, prestolnice Turčije, kamor smo prispeli zvečer.

Na postaji v Ankari so se vagoni napolnili in nastala je gneča, da ni bilo mogoče misliti na spanje. Ker je vožnja po turških železnicah zelo poceni, ljudje mnogo potujejo. Na azijskem področju Turčije imajo železnice trirazredne vagona. Vendar bi tretjega razreda tujim potnikom ne priporočal, ker se tam razvija pravo družinsko življenje Turkov, kot za časa stare Jugoslavije v vagonih četrtega razreda v Bosni ali Makedoniji. Kadar so okna zaprta, ni mogoče spati, ker je zrak gost, da bi ga lahko rezal.

Vlak je iz Ankare dalje hitel po pusti pokrajini, romantično obsijani z mesečino, proti jugu mimo Kaysari. Od časa do časa smo videli malo postajo, nekaj skromnih kočic, drugače je pa vse pusto in prazno, dokler se ne ustavi vlak na postaji Ulukışla, ki je razpotje na začetku pogorja Toros, skozi katerega vodi znamenita pot. Ta pot je znana iz zgodovine, ker je po njej Aleksander Veliki vodil grške vojske, da osvoji Perzijo in del Indije. Po tej poti so korakali tudi križarji, da osvobodijo Sveto deželo. Tudi stari Hetiti so po isti poti hodili na vojne pohode proti Egiptu. Tako je ta kraj videl mnoge zgodovinske dogodke.

Vlak je drvel s pogorja naglo v ravnino. Vročina je narasla, ko smo prispeli v Adano, ki ni daleč od Tarza, rojstnega mesta sv. Pavla. Spet smo drveli dalje po progi proti Bagdadu, a na postaji Toprakkale smo se odcepili od glavne proge in se obrnili proti jugu. Na desni strani se je pokazala sinja gladina Sredozemskega morja. Zvečer smo dospeli v Iskenderun, ki so ga dobili Turki v pretekli vojni od Sirije. Jaz in moj jugoslovanski kolega sva izstopila in najprej poskrbeli za prenočišče. Ljubila sva lepo sobo z balkonom in razgle-

dom na morje ter separatno kopalnico. To je stalo 30 turških lir (1 lira = 3.— šil.).

Ko sva si ogledovala mesto in se zanimala za vožnjo do sirske meje, so šoferji zahtevali velike vsote; najprej 150 lir, nato 100 lir, a drugi dan sva imela priložnost, da sva se zapeljala do tja s taksijem za 50 lir. V taksiju sta bila že dva študenta, ki sta se peljala na fakulteto v Bagdad, kjer sta študirala klasično filozofijo. Tako sva našla primerno družbo, s katero sva se prav dobro razumela. Šofer je vozil z brzino, ki je pri nas prepovedana, in tudi po serpentinah je švigal z neverjetnim zagonom. Vozili smo se po skoraj popolnoma nenaseljenih krajih mimo Amik-jezera. Ko smo zagledali močne turške kasarne, smo sklepali, da se bližamo meji. V zadnjem selu Reyhaniya smo še malo pojuzinili, da bi porabili svoj turški denar. Malo dalje pa smo že opazili železno pregrajo, ki so jo zgradili Turki proti Siriji. Videl sem že take železne zastore na

češki, madžarski in bolgarski meji, a vse to je bilo zelo skromno proti temu, kar sem videl na turško-sirski meji. Opazil sem močne žice, kamnite karavle, okrepljene patrolje in od časa do časa tanke. Ko smo dospeli na turški blok, smo morali skozi kontrolo. Toda naprej ni bilo mogoče dobiti avta do sirskega bloka, ki je bil 5 km daleč. Tunizejci so bili pa do nas zelo gostoljubni; povabili so nas na kavo in obdarili s svojimi jestvinami. Kasneje je stopil pred nas neki kapetan saudske arabske armade. Ko je slišal, da sva iz Avstrije oziroma iz Jugoslavije, naju je začel obšipavati s cigaretami in naročal čaj za čajem. Pozneje sem na vsem potovanju opazil, da Arabci Jugoslovane zelo cenijo. Medtem je dospel tudi taksij za prevoz. Turški vojski so odprli zapornice in kmalu smo bili na sirskega bloka. Mojega jugoslovanskega kolega so tam dobro poznali, ker je bil že večkrat na službenem potovanju po arabskih deželah. Po končani kontroli smo zopet čakali na taksi do Haleba, kamor smo prispeli malo po dvanajsti uri.

(Dalje prihodnjic)

Oveneli cvet

Izkušnja nas uči, da čim lepša in finejša je cvetica, tem bolj rahločutna je in tem prej jo popari strupena slana. Zdi se mi, da je prav tako s človeškim življenjem. Koliko cvetočih, upa polnih bitij je plen neizprosne smrti, medtem ko starijavi in bolehati ljudje pokašljejejo leta in leta.

Taka cvetka je bil Zalokarjev Ivan. Njegovemu spominu naj veljajo naslednje vrstice.

Ivan je bil sin posestnika in mizarja. Ko je dovršil ljudske šole, je vstopil v očetovo delavnico ter se vrlo dobro izučil mizarске obrti.

Že kot otrok je bil čudovito ljubeč. Z leti pa je rasla njegova lepota in v devetnajstem letu je bil tako krasen mladenič, da ga je bilo veselje gledati. Bil je šibke, a precej velike in ravne postave. V obraz je bil podoben bolj cvetočemu dekletu kot mladeniču, kot sneg bela polt, rožna lica, rdeči ustnici, drobni zobje, vse mu je lepo pristajalo. Najlepše pa so bile njegove oči; iz njih je sijala nepokvarjenost, ki jo zaman iščemo pri večini mladine te starosti.

V svojem dvajsetem letu se je Ivan strastno zaljubil v mojo nečakinjo Milko; toda bil je preboječ in presramežljiv, da bi ji razodel svojo ljubezen. Hodil je v posete k Milkinemu bratu in je bil srečen, ako se je mogel tudi z Milko nekoliko pogovoriti. Milka je bila razumna deklica in je kmalu uganila, da Ivanovi poseti veljajo več njej kakor bratu. Vedela je, da jo mladenič ljubi in obožava. Ko se je nekoč vendarle ojunatil ter ji razodel, kaj čuti zanjo, je bila že zdavnaj pripravljena na to. Mirno mu je odgovorila:

»Ivan, mlad si še, stokrat si še premišli!«
»Nikakor ne!« se je rotil Ivan. »Ti si prva in zadnja, ki jo morem ljubiti. Za drugo ni prostora v mojem srcu!«

»Ivan, tako govori vsak mladenič, stori pa drugače.«

»Milka, nisem tak kakor so drugi. Ljubezen, ki jo čutim zate, ponemem v grob.«

In tako je Ivan še dalje zahajal k Milki. Milka je bila glede ljubezenskih stvari precej hladna. Rada je sicer govorila z Ivanom, toda prav tako rada je kramljala z vsakim, ki je zahajal v hišo ter ji v bratovi družbi kratil dolge zimske večere.

»Pri očetu in materi mi je tako prijetno,« je dejala večkrat, »in pa saj ni treba, da bi se morale vse pomožiti.«

Ta njena hladnost je podnetila Ivana še bolj. Vedel je sicer, da bi osrečil najlepšo in najbogatejšo mladenko v župniji, ako bi ji ponudil roko in srce, toda kaj so ga brigale druge. Gorel je le za Milko, živel le zanjo ter bil strašno ljubosumen na vsakega, ki se je skušal le količkaj njej bližati.

Bilo je o vseh svetih. Nebo je bilo oblačno in redke snežinke so padale na množico, ki se je praznjar vsula iz farnе cerkve ter drla na pokopališče, da tamkaj ob ozaljšanih grobovih nekoliko pomoli za rajnke.

Jaz sicer nisem imela še nikogar na pokopališču, ki bi mu bila dolžna okiniti grob, vendar sem šla tja za drugimi. Zanimalo me je od nekdanj lepo petje in vedela sem, da na ta dan zapoje pevci na grobeh ganljive žalostinke.

Najprej so se vršile cerkvene ceremonije, tem je sledilo petje, potem me je ustavil tu pa tam kak znanec, tako da se je že večerilo, ko sem stopala s pokopališča.

Tedaj pa me potreplje na ramo — Ivan.

»Ali smem malo s teboj?«
»Da, Ivan, prav veselilo me bo.«

Šla sva počasi proti moji rojstni vasi, pomenkovanje se to in ono.

Razume se, da je prišla na vrsto tudi

Milka. Ni mi zakrival svoje vroče ljubezni do nje, pač pa mi je tožil, da se ona vse premalo meni zanj.

»Kaj praviš,« mi je dejal in uprl vame svoje modre oči, »ali me bo čakala?«

»Bodi miren, Ivan, vem, da te Milka počaka. Ne omoži se prej, ne!«

»Oj ti si teta njena, lahko govoriš dobro besedo zame pri njej, ubogala te bo.«

»Da, Ivan, vse poskusim, le bodi brez skrbi!«

Tako sem ga skušala potolažiti, kajti smilil se mi je zaljubljeni mladenič.

Pred našo hišo sva se ločila.

Še tisto zimo pa je začel Ivan bolehati. Čutil je bolečine v križu in utrujenost v nogah. V začetku se ni dosti zmenil, toda ker ga je bolelo vedno huje, se je napotil k zdravniku, ki ga je natančno preiskal ter končno dognal, da bo treba operacije.

Ivan je operacijo srečno prestal. Vendar mu je zdravnik strogo zabičil, naj skrbno pazi, kajti ta bolezen zelo rada vpliva na drob, kar je skusil že pri mnogih slučajih.

Zdravnikove slutnje so se le prekmalu uresničile. Ivan se je nekaj časa počutil res bolje, a kmalu se mu je povrnila prejšnja slabost.

Koliko so si prizadeli skrbni starši, da bi oteli ljubljenu sinu življenje! Klicali so mu zdravnike, lečili ga z vsakovrstnimi zdravili, a zaman! Ivan je hiral in hiral.

V boleznih sem ga večkrat obiskala, ga tolažila, kakor sem vedela. Iz njegovega govorjenja sem spoznala, da trdno upa, da se okreva. Ni čuda! Saj še onemogli stavec, ki je sebi in drugim le še v nadlogo, nerad misli na smrt, kaj šele mladenič, ki si slika življenje še vse lepše kakor je v resnici!

Najraje se je pomenkoval o Milki. Kljub svoji bolezni jo je vroče ljubil.

»Kako se ti danes zdiš?« me vpraša nekoč.

»Ivan, vedno boljši se mi zdiš. Mislim, da boš kmalu zopet čil in zdrav.«

»No, to bo Milka gledala, ko po bolezni zopet stopim pred njo!«

»I seveda, le glej, da ji napraviš kmalu to veselje!«

»Mislim, da okrevam do tedaj, ko pojedem z drugimi fanti na nabor. To bo v tri mesece.«

»Oj, takrat ti pa napravi Milka šopek, da ga boš vesel!«

»Če ga bo le hotela?«

»Bodi brez skrbi, Ivan! Imel boš njen šopek, noben drug!«

In od veselja so mu zažarele oči...

Taki so bili najini pogovori. Na njegovo željo ga je posetila večkrat tudi Milka, ki je imela za časa bolezni posebno sočutje do njega. Prinašala mu je sveže šopeke, se šalila z njim ter se trudila na vse načine, da mu vsaj nekoliko osladi zadnje dneve.

(Dalje na 12. str.)

ESKIMI V SEVERNI ALASKI

prosijo ameriško pošto upravo, naj jim spet dostavlja pisma s sanmi na pasjo vprego namesto z letali. Psi lahko vozijo ob vsakem vremenu, letala pa samo ob lepem, torej zelo poredko.

četudi poštenih ljudeh! In jaz umiram v tujini, in Agate ni pri meni! Zelela bi, da bi me prokleti ta človek videl v tem trenutku, ko toliko trpim in ko tako težko umiram! Vse je pokončal: moža, Agato in mene! Proklet bodi za vse večne čase! Proklet bo, ker ga preklinja vdova, ki umira!«

Pri teh nekrščanskih besedah so se mi skoraj ježili na glavi lasje! Ko je nehala preklinjati, je vprašal oče — verjemite mi, da je bil bled ko sneg v zimi — nekako trepetaje:

»Kje si pravzaprav doma, Pasaverica?«

»Tista vas,« je zaječala, »se imenuje Eyrisbouen.«

Kakor bi ga zadela strela, se je vzdignil Visočan in izza table na steni je izvlekel kup starih listin, katere je ondi spravljal, dobro vedoč, da takih reči nihče ne ukrade. Te listine je premetaval po mizi in iskal in iskal je, dokler mu ni običal med prsti star, umazan listič. S tega lističa je moral nekaj prav pazljivo brati, ker sta mu buljili pri tem očesi ko dve jabolki izpod čela.

S svojim preklinjanjem si je bila Pasaverica olajšala dušo. Mirno in brez jeze je še to-le povedala:

»Včeraj, ko sem hodila čez Gabrško goru tu sem na Visoko, me je prehitela noč, da nisem več prišla do človeškega selišča.«

(Dalje prihodnjic)

Visoška kronika

21. Dr. Ivan Tavčar

Urudilo jo je govorjenje, zatorej je nekoliko časa molčala. Videlo se mi je, da oče ni bil nič več zaspan, in vtis sem imel da je nekaj premišljeval. Ona je zopet pričela:

»Prkarat smo hišo znova postavili, pa so jo n.m. zopet zapalili. Govorilo se je, da iščeje švedi kakor cesarski vojake in da jih dobro plačujejo. Zatorej se je mož odločil, iti v vojsko. Mene in otroka je izročil v varstvo dobremu sosedu, nakar je odšel. Dolgo časa ni bilo ničesar slišati o njem. Sosedje so šepetali, da je pozabil name in na otroka. Taka vojna je namreč neumljena in v nji je dosti katoliških mož odvijalo, da so prestopili k švedu ter se tako vojskovali proti lastni svoji veri.«

Zopet je morala počivati, ker jo je nadlegovala sapa in ji je beseda zastajala. Potem je pripovedovala:

»Pa se je le oglašil! Poslati mi je dal pismo, v katerem je bilo zapisano, da so cesarski pri Nördlingenu dosegli veliko zmago, da so na kosce razsekali prav mnogo protestantov in da so tudi ujeli precejšnje število švedskih generalov — upam, da so jih obesili po smrekah! — ter uplenili veliko bargaže in drugega blaga. S pismom mi je mož poslal denarja, da nisem bila več

v breme svojim sosedom. Tudi pozneje mi je še pošiljal, da sem lahko izhajala. Po zanesljivih ljudeh mi je sporočil, da z vojne toliko prinese, da bomo sezidali in pokrili novo hišo, da nam ne bo treba živeti, kakor živi zverina po šumah.«

Pretakala je solze. Ko se je oddahnila, je nadaljevala tako-le:

»Ali vojni ni hotelo biti konca! Divjala je še deset ali štirinajst let, dokler se ni sta cesar in kraljica toliko sprijaznila, da sta se začela razgovarjati o miru. Res se je sklenil mir in vojska je hitela v svoje vasi. Marsikdo se ni povrnil, ker so njegove kosti običale ali na Saksonskem ali bogve kje. Mojega smo pričakovali, pa ga ni bilo od nikoder. Obupavala sem že, da ga nikdar več ne bo. Kar so nekega dne prinesli pastirji v vas novico, da leži na samotnem kraju gori v gozdovih truplo ubitega Šveda. Ne morem vam povedati, kako me je pri tej novici nekaj pretreslo, vedela nisem zakaj. Dospevi tja, kjer je ležal mrtič, smo vsi spoznali mojega moža! Ko so ga prevrnili in obrnili, je imel na hrbtu grdo rano, pri kateri je bilo odteklo njegovo življenje.«

Plašno je gledal moj oče izpod čela in neprenehoma je premikal prste na rokah, ki jih je bil položil čez mizo.

»Tako so splavali,« je govorila Pasaverica, »naši upi po vodi! Ostali smo berači in drugega upanja nisem imela, kakor upanje na svojega sina. Ko je dorastel, se

1960 - razburkano leto negotovega miru

(Nadaljevanje s 5. strani)

razpršenosti prebivalstva bile manjše kot v visokoindustrializiranih državah. In končno, Kitajcev je 600 milijonov, Sovjetska zveza pa šteje skupno le 200 milijonov ljudi. Po atomski vojni bi torej ostalo pri življenju mnogo več Kitajcev kot Rusov.

Še tehtnejši vzrok za kitajsko bojevitost pa je pomanjkanje zemlje za kitajsko prebivalstvo, ki se množi kot pri nas zajci. Računajo, da znaša vsakoletni prirastek 15 do 20 milijonov, približno toliko kot znaša celotno prebivalstvo Čehoslovaške. Pritisk odvišnega prebivalstva postaja vedno večji in Kitajci se z željnimi očmi ozirajo naokoli po novi, rodovitni zemlji. Zato so v minulem letu začeli na veliko naseljevati Kitajce v Tibetu ter posegli po redkonaseljenih pokrajinah ob indijski meji. Toda najbolj obilni zalogaj imajo pred nosom, v sovjetski Sibiriji, ki je izvemši nekaterih industrializiranih predelov, skorajda prazna. Vlada v Moskvi se te nevarnosti zaveda in zato z vsemi sredstvi priganja prebivalstvo iz evropske Rusije v Sibirijo »v deviške pokrajine«.

Toda ta notranja kolonizacija gre prepočasno naprej in na vzhodu se za hrbtom Sovjetske zveze dviga grozeča senca vstajajočega kitajskega orjaka. Zaenkrat je Sovjetski zvezi uspelo, da ohrani svojo vodilno vlogo v vzhodnem bloku, o čemer priča nedavno zasedanje 80 komunističnih strank z vsega sveta — vesoljni zbor svetovnega komunizma — v Moskvi. Šest tednov so se posvetovali za zaprtimi vrati. Zaključno poročilo sicer poudarja slogo in edinost komunizma, toda obilica besedi je le odeja, ki skriva globok spor. Na zunaj je bila ohranjena sloga komunističnega tabora, toda prikrite razpoke so ostale in se niso nič zmanjšale.

Ta notranji spor v komunizmu njegovo zunanjo udarno moč sicer zmanjšuje, vendar ostaja mednarodni komunizem slej ko prej prva nevarnost za svobodni svet. Razlika med kitajskimi in sovjetskimi komunisti glede njihovih namenov do svobodnega sveta je samo v metodi, načinu akcije, ne pa v končnem cilju, ki ostaja skupen ter isti: zastajenje vsega sveta v komunistični diktaturi.

Afrika na svetovni pozornici

Kljub tem notranjim nasprotjem pa je komunizem v minulem letu bil vsestransko napadalen. Posebno pozornost je posvečal Afriki.

V letu 1960 je v Afriki 17 držav z nad 76 milijoni ljudi doseglo samostojnost. »Črni kontinent« stopa z velikimi koraki v svetovno politiko. V večini primerov, predvsem v nekdanjih britanskih kolonijah, je bil prehod izpod perutnic evropskega kolonialnega varuha v samostojnost izvršen brez posebnih težav, ker so Angleži pravočasno spoznali, da gre doba kolonialnega gospodarstva h koncu in domačinom vzgojili potrebno izobraženstvo ter tehnično osebje za samovlado. Isto velja v glavnem tudi za nekdanje francoske kolonije, razen za Alžir, kjer živi poleg 9 milijonov arabskih in berberskih domačinov okrog 1 mi-

lijon Francozov. Oni posedujejo najboljšo zemljo in uživajo izredne privilegije, od katerih se ne morajo ločiti. Že pred 6 leti so se domačini uprli in pol milijona najboljših francoskih čet doslej kljub uporabi najmodernejšega orožja in grozovitih metod, upora ni moglo zadušiti. Francozi nočejo spoznati, da je čas naših očetov mimo. Poklicali so na oblast vojnega junaka, generala De Gaulla, v upanju, da on naredi v Alžiru red. Toda De Gaulle je spoznal, da kazalca časa ni moč zadržati in se pripravlja, da da Alžircem svobodo. Ali bodo Francozi sprejeli to pot, je veliko vprašanje.

Kriza v Kongu, veliki in bogati nekdanji belgijski koloniji v osrčju Afrike je pokazala, kam vodi zgrešena kolonialna politika. Kongo je iz nekdanje cvetoče kolonije postal dežela nereda, kjer sedaj Združeni narodi z bolj malo uspeha skušajo rešiti, kar se da.

Nemiri in revolucije, od Turčije na prehodu iz Evrope v Azijo, preko Vietnama in Laosa na Daljnem Vzhodu ter do Južne in Srednje Amerike pričajo, da na svetu ne vlada pravi mir. V teh primerih gre povsem za gospodarsko zaostale države, kjer je revščina, kot pravi komunistični nauk, najbolj rodovitna njiva za revolucijo.

Bogati morajo pomagati revnim

Takoj po koncu vojne so Združene države z veliko gospodarsko pomočjo takozvanim »Marshallovim planom« pomagale od vojne razdejani Evropi na noge in tako zaustavile prodiranje komunizma proti obalam Atlantika.

Tudi nerazvite države, posebno mlade, potrebujejo obsežno gospodarsko pomoč, da uredijo svoje gospodarstvo ter dvignejo življensko raven prebivalstva in tako izpodnesejo tla širjenju komunizma. Toda danes gospodarska moč Amerike ne zadostuje več za to nalogo. Ta najbogatejša država, ki je še do pred dvema letoma podpirala ves svobodni svet, se je danes znašla sama v resnih denarnih težavah. Tudi pri Ameriki se je izkazalo, da ima vsak, še tako velik sod svoje dno. Se razume,

Združene države bi lahko takoj uredile svoje plačilne težave, če bi ustavile pomoč zavezniškim državam, odpoklicale svoje vojake domov, toda s tem bi samo odprle vrata komunističnemu prodiranju in s tem priklicale nase tudi lastno pogubo. Vse kaže, da bo v novem letu morala tudi Zapadna Evropa, ki je znova dosegla blagostanje, prevzeti del ameriških bremen v svetovnem merilu.

Minulo leto je bilo burno, večkrat se je nebo temno pooblačilo in svet je strahoma pričakoval groznega groma in strele. Toda bolj po božji milosti, kot po človeški modrosti smo bili obvarovani najhujšega.

Vesoljni zbor za edinost v Rimu

Našega pregleda pa ne moremo zaključiti ne da bi omenili še priprave za vesoljni cerkveni zbor, ki ga je napovedal papež Janez XXIII., duhovni vodnik pol milijarde katoličanov po vsem svetu. Naloga tega vesoljnega zbora katolištva bi naj bila predvsem notranja preureditev organizacije katoliške Cerkve ustrezno sodobnim razmeram, obenem pa tudi ustvaritev pogojev za cerkveno zedinjenje ločenih kristjanov. Vprav duhovno zedinjenje vseh ljudi, ki verujejo v enega Boga je danes, ob napadalnosti komunizma, bolj potrebno kot kdajkoli prej, predvsem pa še spritno trpljenja naših sobratov pod komunizmom. Ti so svobodnemu svetu vsak dan v živo opozorilo, da strne svoje sile v obrambi svobode in nje uveljavitvi po vsem svetu. Kajti pravica do svobode je po božji postavi prirojena vsem ljudem. Inicijativa papeža Janeza XXIII. je naletela na ugoden odmev tudi pri ločenih kristjanih.

Ti ugodni odmevi tudi pričajo, da naš notranje razklani svet predvsem potrebuje duhovne zbranosti in edinosti, ki mu je ne more nuditi noben tehnični izum in noben še tako visok življenjski standard. To velja za posameznike, pa tudi za narode. Svet je velik, toda moderna tehnika je njegove razdalje skrajšala. Ni pa znala zgraditi mostov od srca do srca, od človeka do človeka, od naroda do naroda. Ta notranji mir, ki je neobhodni pogoj zunanjega, političnega miru, bodo mogli dati sveti ljudje, oblastniki in podaniki, ki bodo prežeti z božično blagovestjo, kajti le tem velja naznanilo »Blagor ljudem na zemlji, ki so dobre volje«.

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto želi

L. Maurer

Lepo blago za obleke in perilo
KLAGENFURT, ALTER PLATZ 35

KAUFT SCHÖNE
DEI
Grohar

Arborite

Obloge za pohištvo (Möbelbelag)
Prodaja za Koroško in Vzhodno
Tirolsko

Furnirji

A. Schnabl

CELOVEC, Bahnhofstrasse 38b
Telefon 48-86

Vsem svojim odjemalcem, znancem
in poslovnim prijateljem želi vesele praznike
in vse najboljše v novem letu
1961

lesna industrija

J. Zagar

CELOVEC — KLAGENFURT
Rampenstrasse 15, tel. 29-08

Izdelava cementne strešne opeke

Vesele božične praznike
in srečno novo leto 1961 želi vsem odjemalcem,
prijateljem in znancem

PARNA PEKARNA

Stefan Katz

CELOVEC — KLAGENFURT
Waidmannsdorf, Siebenhügelstr. 75

Vesele božične praznike in srečno ter
zdravo novo leto 1961 želi vsem svojim
cenjenim odjemalcem

trgovina s špecerijami in vini

Matthäus Hafner & Co.

Klagenfurt, Völkermarkter Pl. 12
Telefon 28-27

Vse najboljše želi za Božič in Novo leto vsem
svojim cenj. odjemalcem

TRGOVINA

Primer

KLAGENFURT, BURGASSE

ZAHVALA

Za mnoge lepe vence in cvetlice ter številno udeležbo na pogrebu našega ljubljene, dobrega in nepozabnega soproga in adoptivnega očeta, gospoda

Vinka Gröblacher

posestnika v Deščicah

se iz srca zahvalujemo vsem od blizu in daleč. Prav posebno zahvalo pa izrekamo prečastiti duhovščini, predvsem preč g. Petričiču iz št. Ilja ter preč g. Kuchlerju s Kostanj za iskrene in tolažilne besede na grobu našega dragega pokojnika, nadalje tudi g. Lovrencu Kramerju, predsedniku Zveze slov. izseljencev, katere častni predsednik je bil pokojnik, ter g. Janku Ogrisu, zastopniku Zveze slov. organizacij, za poslovlilne besede, zastopstvu Slov. gimnazije v Celovcu za udeležbo in cerkvenemu zboru iz št. Ilja za pretresljive žalostinke.

Deščice, v decembru 1960.

Pavla Gröblacher, soproga
Franc Gröblacher, adoptivni sin

JOSEF MAYERBRUGGER

MOJSTER ZA KRITJE Z OPEKO IN ŠKRILJEM

Celovec-Klagenfurt-West, Prinz-Eugen-Str. 3, tel. 42-76

Lasten kamnolom

Izvedba vseh strešnih del za cehve, stolpe in geadove

Nadalje izvedba vseh eternitnih del po želji

Blagoslovljene božične praznike in srečno ter
uspešno novo leto želi vsem odjemalcem, poslovnim
in osebnim prijateljem

Terezija -
Franc Kušej

TRGOVINA z mešanim blagom in tekstilijami

Allen verehrten Kunden und Freunden
unserer Kaufhäuser entbieten wir

HERZLICHE WEIHNACHTSWÜNSCHE

und ein frohes und glückliches Neues Jahr!

KÄRNTENS GRÖSSTE KAUFHÄUSER

WARMUTH u. CO.

VILLACH — HAUPTPLATZ 14-22

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1961 želijo:

Zivinozdravnik Dr. SIMON JANAH KOTMARA VES	Vsem izseljencem, prijateljem in znancem družina OJCL in GALLOB ZGORNJI BREG	TOMAZ KOBAN ST. GANDOLF pri Kotmari vesi	Vsem faranom, znancem in prijateljem MIHAEL BARBIČ župnik v PEČNICI	
Družina Dr. JOŠKO TISCHLER CELOVEC	ANTON in ADELA GRIL PLAZNICA	Vsem znancem in prijateljem družina KANCIJAN, pd. LESJAK ROBEŽ pri APAČAH	Družina dipl. trg. JANKO URANK CELOVEC	
Družina JOŽEF LUZNIK p. d. ROZAR v GALICIJI	JOŽEF ŠTIH župnik BILČOVŠ	Vsem cenjenim odjemalcem in znancem družina URBAS VELIKOVEC	Vsem cenjenim odjemalcem JOŽKO ČIMŽAR trgovina z mešanim blagom KOTMARA VES	
Cenjenim gostom, odjemalcem in znancem gostilna in trgovina MARIA PAULITSCH BELA pri Železni Kapli		Družina Dr. VINKO ZWITTER ST. JAKOB v ROZU		
NIKO MARKTL župnik v ROZEKU		Vsem cenj. odjemalcem in znancem TRGOVINA FRANC RAÚTER ST. JAKOB V ROZU		
Svétnik Okrajne kmetijske zbornice v Velikovu vsem odjemalcem in prodajalcem živine TOMAZ DUMPELNIK ŠTEBEN V PODJUNI		DRUŽINA WEISS krojaštvo ST. JANZ V ROZU		
Vsem znancem in prijateljem TRATNIKOVA DRUŽINA LEDINCE		Sedanjim in bivšim faranom ANDREJ KARICELJ župnik ST. JAKOB V ROZU		
Vsem gostom, znancem in sorodnikom GOSTILNA MOSTEČNIK PODRAVLJE — FÖDERLACH		Vsem odjemalcem in gostom trgovina, gostilna in mlin F. FRANK ST. JAKOB V ROZU		
ANTON KUCHLING župnik BISTRICA NA ZILJI		Znancem in izseljencem širom domovine Družina STICKER ST. PETER PRI ST. JAKOBU V ROZU		
Družina Dr. VINCENC ZIKULNIG CELOVEC		Znancem in odjemalcem Krojaštvo ANDREJ LAMPICHLER RADISE		
Družina Dr. VALENTIN INZKO SVEČE v ROZU		DRUŽINA GREGORN DULE pri ŽITARI VESI		
Blagoslovljen Božič in milosti bogato novo leto želi vsem znancem doma in po svetu BALASSA JURIJ učitelj ST. LENART PRI SEMDIH STUDENCIH		Blagoslov božji k svetim praznikom in v novem letu želi VAL. BRANDSTATTER prošt in dekan DOBRLA VES	Vsem sorodnikom doma in znancem v Dobrli vesi želi obilo iskrenega božičnega veselja in blagoslova v novem letu RUDOLF SAFRAN administrator ST. ŠTEFAN na ZILJI	Vsem prijateljem in znancem vesele praznike in srečno novo leto družina ZERZER v SVEČAH
Vsem znancem in prijateljem družina Jože URANK, pd. KAVH ENCELNA VES		Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem DRUŽINA BISTRICNIK OBIRSKO	Mesarija FRANC ERLACH DOBJE pri BASKEM JEZERU	DRUŽINA MIKLAW PODHOM pri DOBRLI VESI
JOŽEF KOGLEK župnik V ŠKOCIJANU	DREVESNICA ing. MARKO POLZER ST. VID v Podjuni	Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem DRUŽINA ZABLATNIK BILNJOVS	MATEJ IGERC župnik na SUHI	
Vsem prijateljem in znancem doma in v tujini JANEZ SUKIČ provizor SMIKLAVŽ na DRAVI	Družina ORAŽE, pd. KEŽAR LEPENA	IVA in FRANC ZABAVNIK BRDO PRI SMOHORJU	PETER OLIP lesni trgovec SELE	
Vsem sorodnikom in znancem družina JELEN, pd. VOLINA iz LIBUČ	Vsem cenjenim odjemalcem, gostom in znancem moje trgovine in gostilne JOŽE in GRETI MALLE ST. LENART pod LJUBELJEM	Družina OŠINA, pd. BAJDL LEPENA	Vsem nekdanjim slovenskim izseljencem in drugim znancem URBAN in MARIJA OLIP SELE	
Vsem gostom iz Šmihela, Pliberka in okolice gostilna LJUDMILA MLINAR ŠMIHEL pri Pliberku	Vsem cenjenim gostom in odjemalcem MIHA GABRIEL, pd. TISLER trgovina in gostilna ST. JANZ v ROZU	Družina MILLONIG GORJE NA ZILJI	Vsem prijateljem in znancem ter sorodnikom doma in v Ameriki želi družina TRAMPUŽ, pd. BOŽIČ DOB pri PLIBERKU	
Vesel Božič in srečno novo leto vsem prijateljem in znancem DRUŽINA ŠMRTNIKOVA v KORTAH	Vsem dragim znancem, dolinskim romarjem in dobrotnikom ŽUPNI URAD POKRČE	Prof. JOŽKO HUTTER z družino v GLOBASNICI	LUDOVIK JANK župnik na RADISAH	
Vsem sedanjim in bivšim faranom, sobratom in bolnikom milostipolne praznike JOŽEF DOBERNIK župnik v GLINJAH	Vsem cenjenim odjemalcem trgovina z mešanim blagom KAREL KOGOJ ZELEZNA KAPLA Podružnica: SUHA-REBRCA	Vsem faranom v St. Ilju, tudi katoliški mladini Železne Kaple, slovenski in nemški, in vsem Kapelčanom blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto LOVRO PETRIČIČ provizor v ST. ILJU ob Dravi	Castitim sestram v St. Rupertu in St. Jakobu, nekdanjim in sedanjim gojenkam, najinim botricam, prijateljicam in sorodnikom naj božični angeli še v novem letu pojo — to želita MARIČKA in VIDA LAJMIS SELE	

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1961 želijo:

Vsem izseljencem in znancem Družina KANCIJAN, pd. Zablachan APACE	Vsem cenjenim gostom, znancem in prijateljem gostilna SMERTNIK, pd. KOVAČ OBIRSKO	Vsem cenjenim gostom in znancem GOSTILNA PRANGAR ZMOTIČE - BRNCA	Vsem odjemalcem in znancem trafik AVGUŠTIN SAFRAN BILČOVŠ
Vsem znancem in prijateljem družina STERN, pd. PLESNIKAR v KORTAH	MARTIN SKORJANC župnik v SVEČAH	JOHAN KEŽAR grabljar HORCE PRI ŠT. VIDU V PODJUNI	Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem širom domovine družina RUPIJEVA VELINJA VES
Vsem svojim klientom in znancem želi vesel Božič in srečno novo leto DRUŽINA ARBEITSSTEIN PLIBERK	Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem družina HARTMAN KLOPINJ	TOMAŽ HOLMAR provizor na OBIRSKEM	Vsem fantom in dekletom v župniji FARNA MLADINA v ŠT. JANŽU v ROŽU
Vsem odjemalcem, znancem in prijateljem krojaštvo Hilda in Aleksander KLAURA ZELEZNA KAPLA, Tel. 236	Vsem prijateljem in bralcem „Našega tednika-Kronike“ ALOJZIJA AICHHOLZER SMIKLAVŽ na DRAVI	FRANC BRUMNIK župnik v KOTMARI VESI	LEOPOLD KASSL kaplan v SMIHELU nad Pliberkom
Vsem cenjenam odjemalcem in znancem PETER HRIBERNIK mizar ŽIHPOLJE	ŠTEFAN MESSNER župnik v ZELEZNI KAPLI	Družina UŽNIKOVA in KALIŠNIKOVA SELE	Vsem cenjenim gostom, sorodnikom, znancem in prijateljem želi gostilna RASTOČNIK KOPRIVNA pri ZELEZNI KAPLI
Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem SCHMAUTZ JOSEF krojaški mojster APACE	Vsej duhovščini in vernikom DEKANIJSKI URAD TINJE	Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem družina KARNIČAR, pd. VARH OBIRSKO	Družina MEŠNIK, pd. ŽNEVK GORJE na ZILJI
Vsem svojim članom PROSVETNO DRUŠTVO »JEPA« LOČE ob BASKEM JEZERU	Sorodnikom, znancem in prijateljem družina FELIKS HRIBAR pd. JEREB in FURIJAN OBIRSKO	Vsem prijateljem in znancem po širnem svetu MARKTL ANDREJ s svojo ženo MARIJO DRVEŠA VES pri PLIBERKU	Vsem faranom in znancem IGNAC ZUPAN župnik v ZVABEKU
Vsem odjemalcem, znancem in prijateljem krojaštvo JERNEJ FRIEDRICH SMIHEL PRI PLIBERKU	Vsem odjemalcem, gostom, sorodnikom in prijateljem trgovina MARIJA KOFLER DOLNJA VES, Šmarjeta v Rožu	Družina OTOVC DOLNČIČE PRI ROZEKU	Vsem prijateljem in znancem družina KASSL, pd. KUCHLING ZELINJE
Vsem odjemalcem, znancem in prijateljem krojaštvo HANS FRKOWITSCH VELIKOVEC	Vsem obiskovalcem šotarjeve gostilne ANA HUTTER GLOBASNICA	AVGUSTIN ČEBUL župnik ŠT. LENART PRI SEDMIH STUDENCIH	MATEVŽ RAINER, pd. SUŠNIK in družina LOGA VES
NIKO KRIEGL in DRUŽINA ZAHOMEC	FRANC KATNIG VOBRE	Za Božič in novo leto želita ROZI PUSCHL in ANTONIJA OGRIS iz Švice staršem, znancem in prijateljem	PISKERNIKOVA DRUŽINA iz Šmarjete v Rožu.
Vsem bralcem »Našega tednika« in vsem zvestim Slovincem JANEZ SEVER, Cleveland, USA.	Vsem koroškim pevcem in igralcem ter cenjenim obiskovalcem njihovih prireditev SELSKI PEVCI in IGRALCI	Vsem znancem in sorodnikom družina ROPAČ, pd. HANZEL LOČE, pri št. Ilju ob Dravi	VALENTIN POLANŠEK šolski upravitelj z družino OBIRSKO
Vsem prijateljem znancem in sorodnikom družina KOSMOVA na MAČAH pri SVEČAH	LIPIJEVA in ŽAMOSTROVA DRUŽINA iz LEŠ pri št. Jakobu v Rožu	Vsem, posebno mladini v št. Jakobu v Rožu in na Pečnici FLORIJAN ZERGOI kaplan ŠT. JAKOB V ROŽU	Vsem znancem in prijateljem doma in po svetu KOVAČEVA družina v MLINČAH
Vsem našim odjemalcem MICHEUZ trgovina ZELEZNA KAPLA	Vsem katoliškim, zavednim Slovincem NEŽKA SKRUTL GORENČE PRI ŽITARI VESI	Vsem izseljencem in znancem družina URANK, pd. PETREJ ENCLNA VES	Vsem znancem in bivšim župljanom, še prav posebno svojim smihelskim faranom KRISTO SRIENC župnik in dekan SMIHEL NAD PLIBERKOM
Vsem znancem in prijateljem družina LIENHARD ZG. LIBUČE	Vsej prečastiti duhovščini in vsem vernikom pliberške dekanije DEKANIJSKI URAD PLIBERK	Dr. PAVLE ZABLATNIK CELOVEC, Siebenhügelstr. 81	Vsem gostom, znancem in prijateljem gostilna ZUPANC OBIRSKO
Vsem naročnikom in bralcem „Našega tednika - Kronike“ ANTON DOLINŠEK inkasant „Našega tednika - Kronike“ BELA pri ZELEZNI KAPLI	Vsem znancem in izseljencem po naši Korški, vsem prijateljem in bralcem našega lista, vsem sotrudnikom in dopisnikom tu in preko morja in prosi za nadaljnjo zvestobo in sodelovanje odgovorni urednik J. TOLMAJER in DRUŽINA	Najpristronejša voščila k božičnim praznikom in novemu letu želi odjemalcem in poslovnim prijateljem HANS BERGER ELEKTRO IN RADIO ZELEZNA KAPLA	Vsem prijateljem, znancem in odjemalcem želi blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto VALENTIN PLANTEU grabljar, vilar in koklar VELIKOVEC - REZIJA
Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem in sta pripravljena tudi v bodoče za dobro postrežbo v A & O trgovini ROZKA in ALBERT SMREČNIK v GLOBASNICI	Najpristronejša voščila k božičnim praznikom in novemu letu želi odjemalcem in znancem zastopstvo kmetijskih strojev JOHAN KASTRUN BELA pri ZELEZNI KAPLI	 Vsem sorodnikom in znancem družina JANEZ MIKLAVČIČ GORINČIČE 16 pri ŠT. JAKOBU v Rožu	Vesele božične praznike in uspeha polno novo leto želita KATOLIŠKO PROSVETNO DRUŠTVO in organizacija ČRNI KLOBUK GLOBASNICA
Celotnemu profesorskemu zboru, vsem absolventom in njihovim staršem kot tudi vsem prijateljem šole želi blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto KMETIJSKA ŠOLA v TINJAH	Vsem faranom, posebno onim, ki z darovi in delom gradijo novo cerkev, vsem sobratom in znancem v domovini in po svetu, sotrudnikom in bralcem našega lista bogat božični blagoslov in srečo v novem letu ALOJZIJ VAUTI župnik v SELAH	ŠTIRI MALOVESKA DEKLETA sedaj v Aargau v Švici želijo svojim domačim, vsem znancem, prijateljem in Katoliškemu društvu v Globasnici vesele in milostipolne božične praznike ter veliko uspeha v novem letu! Obenem pa vse lepo pozdravljajo!	Vsem našim odjemalcem želi vse dobro MAJDIČ trgovina ZELEZNA KAPLA

Vesele božične praznike ter uspešno novo leto želi družina PICEJ SMIHEL nad PLIBERKOM	Dr. FRANC ZEICHEN župnik ST. RUPERT pri Velikovcu	Vesele božične praznike ter srečno novo leto želi GOSTILNA KUCHAR pri ŠMIHELU	Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem Slovincem in sosedom LUNDER JANEZ LETINA pri Šmihelu
Vesele božične praznike ter blagoslovljeno in srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem in znancem GASPER OGRIS — MARTIČ trgovina BILČOVŠ	„Božične pozdrave in novoletno voščilo Vam, preljubi dušni pastir! Da bi prejeli večno božje plačilo, ker ste nam, predragi, vere vir in dajete dušam krščanski mir!“ ŽITRAJSKI ŽUPLJANI	Vsem prijateljem in bralcem „KRESA“ želijo blagoslovljen božič in srečno novo leto SLOVENSKI ŠTUDENTJE NA PLEŠIVCU	Vsem dobrotnikom Marijine kapele v provincialnem domu šolskih sester v Celovcu se pristrčno zahvaljujejo za ponovne darove in želijo milosti polne praznike Gospodovega rojstva in veliko božjega blagoslova v novem letu <i>hvaležne šolske sestre na Koroškem</i>
JANKO JANEŽIČ z družino Leše pri Št. Jakobu	VINKO ZALETEL župni upravitelj v VOGREČAH	Vsem odjemalcem, prijateljem in znancem trgovina SRIENC STANKO OBIRSKO	Vsem znancem in prijateljem Družina STARC CELOVEC
Vsem prijateljem — koroškim in po širnem svetu JOŽE in ANICA HOČEVAR CELOVEC	Vsem sorodnikom in prijateljem DRUŽINA BLAŽEJ CELOVEC — PODLIBIČ	Vsem prijateljem in znancem družina WOSCHITZ CELOVEC	REZIKA HOBEL CELOVEC ROJAKOVA DRUZINA ŠT. VID v PODJUNI
LOVRO SADJAK in družina KLANČNIKOVA RINKOLE	Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem Mihej BÖHM in družina MESSNER ZDOVLJE pri Borovljah	Vsem znancem in sorodnikom MARICA TRAP DVOR pri PLIBERKU	Vsem znancem in sorodnikom EMICA HORNBOČK CELOVEC — ŠT. JANŽ v Rožu
Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem družina RESMAN VETRINJ	Vsem znancem v Ameriki, Belgiji in domovini družina HAJNŽIČ NA REBRICI	Vsem znancem in prijateljem ANDREJ SIEDLER CELOVEC — ŠT. JANŽ v ROŽU	Dipl. iur. ANTON LIPOVSEK CELOVEC

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsem Slovincem in Slovenkam širom Podjune
FRIDL in ANDREJ

Vesele božične praznike, ter uspešno novo leto želi
SRIENZ FOLTEJ
BISTRICA pri Šmihelu

Vesele božične praznike ter uspešno novo leto želi
TRAPP JOŽE
CELOVEC, Erlgasse

Kmetijsko-gospodinjiski šoli v
Št. Rupertu pri Velikovcu
in v **Št. Jakobu v Rožu**

želita svojim dobrotnikom in nekdanjim gojenkam prijetne božične praznike, polne božje ljubezni in miru ter srečno novo leto!

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto staršem, profesorjem, dobrotnikom in prijateljem ter vsem rojakom doma in po svetu voščijo
DIJAKI DRŽAVNE REALNE GIMNAZIJE IN GIMNAZIJE ZA SLOVENCE V CELOVCU

Boro Kostanek, urednik literarnega lista **MLADJE**, želi blagoslovljen božič in srečno novo leto vsem sodelavcem in sodelavcem ter vsem bralcem našega lista. Obenem se zahvaljujem za vse velikodušne prispevke za naš list. Sodelavcem želim posebno še mnogo pisateljskih in pesniških navdihov za naše prihodnje delovno leto! Ostanite zvesti **MLADJU**; nove, pogumne sodelavce kličemo na delo. Bralci pa podpirajte še naprej mlade ustvarjalce!

Akademija slovenskih bogoslovcov

vsem sobratom in prijateljem po naših farah, vse študirajoči mladini, posebno pa dijakom na Plešivcu in na slovenski gimnaziji!

Blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto želi odjemalcem in znancem tvrdka
Alozij Perné
izdelovalnica krtač in čopičev
ST. VEIT a. d. GLAN Glanfeldgasse 2

POZOR! Potujete v Rim? Prenosišče, hrana, ogled Rima itd., vse te skrbi bodo odveč, če se boste obrnili na:

Hotel - Penzion BLED
VIA STATILIA, 19' — TELEFON 777-102 — RIM

Se priporoča in pozdravlja, vaš rojak **VINKO A. LEVSTIK**
Izrezite in shranite! — Pišite nam za cene in prospekt!

Blagoslovljene in vesele božične praznike ter srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem in prijateljem
Karel Prinčič
trgovina s sadjem in zelenjavo
CELOVEC — KLAGENFURT
Telefon 51.35

Vesel Božič in srečno novo leto želi svojim odjemalcem in prijateljem
 mesar in prekajevalec
RUDOLF SABLATNIK
CELOVEC, Siebenhügelstraße šte. 81
Telefon 49.36

Blagoslovljene božične praznike in srečno leto 1961
želijo vsem prijateljem — odjemalcem in gostom lastniki in nastavljeni trgovskih in gostilniških podjetij

Rutar
v Žitari vesi, v Št. Vidu, v Dobrli vesi
in podružnic:
Lovanke, Mokrije, Žamanje,
Selo ob Klopinskem jezeru, Globasnica
in Dvor pri Pliberku

ter **Podjunske trgovske družbe**
bratje **Rutar & Co., DOBRILA VES**

Blagoslovljene božične praznike in uspehov polno novo leto 1961
želi vsem odjemalcem in prijateljem ter se priporoča tudi za naprej
Hanzej Kovačič
stavbeno in pohištveno mizarstvo
Podjerberg pošta Škofiče

Oveneli cvet

(Nadaljevanje s 7. strani)

Nekoč mi javi njegova mati vsa prepadena, da je Ivan zelo slab. Odpravila sem se nemudoma k njemu. In res, poznalo se mu je že na obrazu, da se mu bližajo zadnje ure življenja.

Skušal mi je podati roko, a ni več mogel. Prijela sem ga za roko ter mu jo rahlo potisnila pod odejo. Srce se mi je krčilo v bolesti, ko sem zrla ta upali, a še vedno lepi obraz.

»Skoraj dvomim,« mi je dejal komaj slišno, »da bi še kdaj ozdravel.«

»Ivan dragi, vse je še mogoče!«

»Torej še upaš?«

»Zakaj bi ne upala? Mlad si in vse se lahko obrne na bolje.«

Pogledal me je hvaležno s svojimi milimi očmi, potem pa je trudno zamižal.

Zdelo se mi je, da spi, zato sem hotela oditi.

Bila sem že pri vratih, a še enkrat sem se ozrla nanj v svesti, da ga vidim najbrž poslednjikrat.

Kake tri dni pozneje je prišla Milka k meni v vas. Zapletli sva se v najživahnejši pogovor, ko prihiti v sobo njen mlajši bratec ter vzklikne v eni sapi:

»Zalokarjev Ivan je umrl!«

Dasiravno sem bila že davno pripravljena na to, vendar sem začutila v srcu neizmerno bolečino. Molče sem zrla v Milko, ki se je v tistem hipu sklonila k meni, naslonila glavo na mojo ramo in zaihtela.

Čutila je predobro, da je z Ivanom nehalo biti srce, ki jo je ljubilo bolj kot vse drugo na svetu...

Zopet se je približal dan vseh svetih, in zopet smo obiskali grobove svojih rajnkih.

Ustavila sem se takoj pri vhodu, kjer je bil nov, s cveticami porasel grob — Ivanov.

Na lepem kamnitem spomeniku je bila vdelana slika iz njegove najlepše dobe. Ta slika je bila tako živa, da sem si mislila, zdaj pa zdaj bo stegnil roko proti meni ter veselo zaklical: »Bodi zdrava!«

Toda bila je le slika, lepa, mrtva slika!

Na njegovem grobu so rasle košate krizanteme, ki so obračale svoje cvetove k tlom, kakor bi hotele naznanjati, da tu pod njimi vene telo, ki je cvetelo nekaj še vse lepše od njih.

Naslonila sem se na spomenik ter se zamislila v pretekle čase...

Da, danes pred letom je bilo...

Odhajala sem s pokopališča, ko je pristopil tam pri ograji k meni, poln življenja, poln mladeniške lepote in me spremlil domov. Mnogo mi je pripovedoval med potjo. In čujem ga še danes:

»Kaj praviš, ali me bo čakala?«

Manica Komanova

Vsem odjemalcem in poslovnim prijateljem želi vesele božične praznike in srečno novo leto

 Blumenhaus
KOWALD

KLAGENFURT, Rennplatz št. 4
Telefon 45-18

Vesele božične praznike in srečno ter uspešno novo leto želi osem odjemalcem in poslovnim prijateljem

Josef Reiter's Erben

Žaga — trgovina z lesom in izvoz lesa

Pliberk - Bleiburg

Telefon 223

Svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem želim vesele božične praznike, dosti uspehov in srečno vožnjo v novo leto!

MOTORNA VOZILA

Jakob Hermann

Klagenfurt - Celovec, Villacher Straße 1
St. Veit a. d. Glan, Villacher Straße 6

Vesele božične praznike in srečno ter uspešno novo leto želi vsem odjemalcem in poslovnim prijateljem

Unterkärntner Molkerei

KLAGENFURT

SIRIUSSTRASSE 32

Mleko in mlečni produkti iz 60 podružnic Spodnjekoroške mlekarne
NAJCENEJSI ZAJTRK! — NAJBOLJŠA MALICA!

Vsem svojim odjemalcem, dobaviteljem, znancem in poslovnim prijateljem želi blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto.

Landwirtschaftliche

Genossenschaft Bleiburg

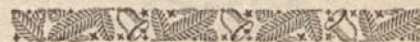
Kmetijska zadruga Pliberk

Vsem svojim delavcem, voznikom, dobaviteljem, znancem in prijateljem želi blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto

LESNA TRGOVINA —
ŽAGA — EKSPORT

FRANZ

Mertel

Kupujem iglasti les, tudi stoječ

BRNCA pri BELJAKU
FURNITZ bei VILLACH

Karl Pötscher

konjski mesar
Celovec,
Klagenfurt

Pischeldorferstraße 12, tel. 55-22

Prevzame tudi zavarovane konje
Če je sila, koljemo podnevi in ponoči
Kupujemo po najvišji dnevni ceni

Vsem svojim odjemalcem, znancem in poslovnim prijateljem želi vesele praznike ter srečno novo leto

Matthias

Moritz

Umetni mlin in žaga

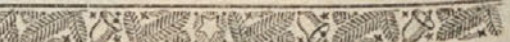
Vezane plošče (Spanplatten)

Breg

pri GRABSTANJU

RAIN bei Grafenstein

Telefon 28-44

Vsem svojim odjemalcem, dobaviteljem, znancem in poslovnim prijateljem želi blagoslovljene praznike in srečno novo leto

Landwirtschaftliche
Genossenschaft

VILLACH — Filialen: Wernberg, Mallestig, Riegersdorf,
Arnoldstein, Nötsch, Kreuth b. Bleiberg

Vsem svojim odjemalcem, dobaviteljem, znancem in poslovnim prijateljem želi blagoslovljene praznike in srečno novo leto

Landwirtschaftliche
Genossenschaft Völkermarkt

KMETIJSKA ZADRUGA R. Z. Z. O. J. — VELIKOVEC

Skladišče — mlekarna — žganjarna

ŽE OD LETA 1899 V SLUŽBI KMETIJSTVA

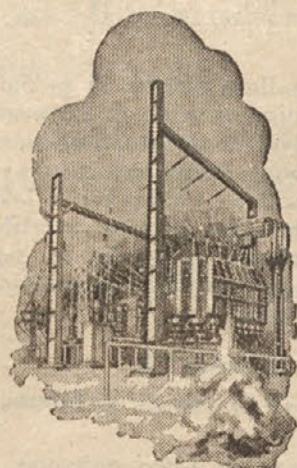
Vsem
cenjenim
odjemalcem,
prijateljem
in delavcem
želi
blagoslovljene
praznike
ter
srečno
novo
leto

TESARSTVO

FRANZ GASSER

BILČOVS (Ludmannsdorf) 28
Telefon (04228) 24-19

Prijetne
božične praznike
in uspešno novo leto 1961

želi vsem svojim odjemalcem
električnega toka

KÄRNTNER ELEKTRIZITÄTS-AG.

Vesel Božič in srečno novo leto
želi svojim cenjenim odjemalcem

TRGOVINA

Radlmayer

preproge, pregrinjala,
blago za pohištvo

VILLACH — BELJAK
Postgasse 3

Izdelovalnica cementnih predmetov

Jožef Wutej

GLUHI LES
Št. Vid v Podjuni

INTERCONTINENTALE

ÖSTERREICHISCHE A. G.

ZA TRANSPORTE IN CELOTNI PROMET

podružnica:

PODROŽČICA — ROSENBACH

Telefon 248 — Telex 04-530

prevzema vse vrste prevozov v tu- in inozemstvu ter jih izvršuje točno in poceni

BARTEL

Import-Export-
Großhandel,

Kohलगroßhandlung

Klagenfurt,
Bahnhofstraße 34

Telefon 58-61, 56-67

Auslieferungslager:

Ebental, Zellerstraße 4

Telefon 69-32

KRISCHKE & CO.

CELOVEC — KLAGENFURT
8.-MÄI-STRASSE 3 in NEUER PLATZ

Vam želi prav vesele božične praznike in
mного sreče v novem letu.

ADOLF CAMPIDELL

SLIKAR — ZLATAR — KIPAR

Prevzemam VSA POPRAVILA CERKVA

Predelava OKROGLIH TABERNAKLJEV

FEISTRITZ AN DER DRAU — KÄRNTEN — TELEFON 248

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi
vsem izletnikom, odjemalcem, prijateljem in znancem

ŠTEFAN SIENČNIK

DOBRLA VES

Avtomobilsko podjetje, trgovina, motorne in
šoferske potrebščine, bencin, olje in
mehanična delavnica.

Vsem cenjenim gostom in odjemalcem
kakor tudi vsem prijateljem in znancem
želi srečen Božič

Janko OGRIS

trgovina in gostilna
BILČOVS

Vesele božične praznike in zdravo no-
vo leto 1961 želi vsem svojim odjemalcem

HELMUT SCHWAB

Deželni pridelki

Kühnsdorf — Sinča ves
Telefon 508

Ford

Vesele božične praznike

in

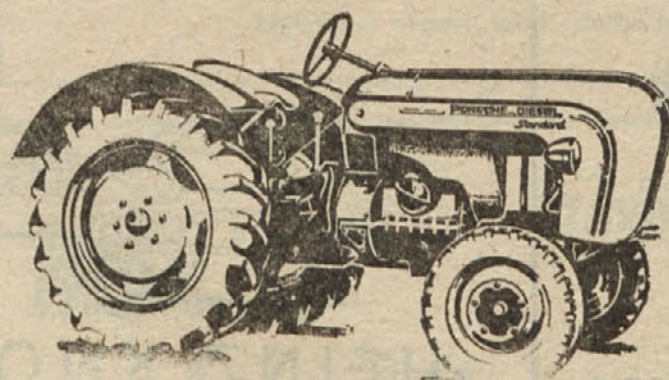
srečno novo leto

želi vsem našim cenjenim odjemalcem in poslovnim prijateljem

Autohaus Kaposi & Co.

KLAGENFURT

Herrengasse 10

KLAGENFURT

Blagoslovljene božične praz-
nike in srečno novo leto želi
vsem odjemalcem tvrdka

Hans WERNIG

PAULITSCHGASSE

Strokovna trgovina za umetne cvetlice, mirte in
damske klobuke

Prinzels

KLAGENFURT, Alter Platz 34

Spalne srajce, pižame, nogavice, prte, ovratne
rute, žepne robce kot božična darila dobite po-
ceni pri

WALCHER

KLAGENFURT, 10.-Oktober-Straße 2

Vesele božične praznik in srečno
novo leto želi vsem cenjenim odje-
malcem in znancem

JAKOB

ORASCH

Trgovina z obleko

ZELEZNA KAPLA

Telefon 243

Zavarujte pri

Kälabrand

Klagenfurt, Alter Platz 30

Tel. 58-46 58-47

Kärntnerische Landes-Brandschaden-Versicherungs-Anstalt

Jaslice naj bodo v slehernem slovenskem domu priča resničnega krščanskega duha. Jaslice zahtevajo preprostih duš, ki so zmožne vneme za vse lepo in dobro, zahtevajo src, ki še niso izgubila pravega otroštva. Nihče ni za jaslice ne premlad ne prestar, nihče preveč učen ne preveč neuk, nihče

V vsako družino JASLICE

preveč imeniten ne preveč preprost, nihče premalo spreten ali preveč zaposlen. Ne gre za umetnost in ne za spretnost, gre le za globoko, verno dojetje božične skrivnosti in za malo dobre volje.

Postavljanje jaslic ima visok, svet pomen. Jasličarstvo hoče spet oživiti božično skrivnost v človeških srcih. Jaslice naj pomagajo, da se Kristus o vsakem Božiču v nas znova rodi. Če vidimo pred seboj njegovo revščino, ponižanje in bridko človeško usodo, nam nova ljubezen prečari srce, ki je bilo morda otrpnilo v hladnih tokovih časa.

Kako odleže človeku, če postoji ali sedi pred jaslicami! Ljudje smo pač tako ustvarjeni, da nam božje resnice globlje sežejo v dušo, če jih vidimo lepo upodobljene. Jaslice imajo res čarobno moč: človeka postavijo iz sive vsakdanjosti in mrkih skrbi v božji svet zgodbe, ki smo ga poznali v nežnih otroških letih. Meni nič, tebi nič se znajde v Palestini, roma po Sveti deželi, ne da bi bil moral na daljino in nevarno pot čez morje in ne da bi ga bilo kaj prida denarja veljalo. Vsak pravi jasličar, ki je bil res s srcem pri delu, ko je jaslice pripravljaval in postavljaval, je že okusil to nežno silo v njih.

Jaslice pa zmorejo še več. Človeku je tako težko, da bi se pogovarjal z Bogom v premišljevanju. Vedno znova se mu zmuznejo misli drugam. Jaslice pa ga znajo prijeti in obdržati in kmalu se mu srce veselo kreta med skrivnostmi božjimi.

Jaslice so kakor tiha služba božja, ki se opravlja noč in dan v naši izbi. Kakor stalno izpraševanje vesti so, če v tišini in samotni obstanemo pred njimi...

Praznično kosilo

(Za šest oseb)

1. Goveja juha z vraničnim sirom.
2. Svinjska ribica v testu.
3. Dušen riž.
4. Cvetačna solata.
5. Jabolčna torta.

1. Vranični sir

3 litre goveje juhe, 10 dkg surovega masla, zelen peteršilj, 3 žemlje, ¼ litra mleka, 2 rumenjaka, 15 dkg vranice, poper, majaron, sneg 2 beljakov, 5 dkg moke, mast in moka za obliko.

Žemljam obrežemo skorjo in jih namočimo v mleku. V vroče surovo maslo denemo namočene in rahlo ožete žemlje ter mešamo, da se napravi cmok, ki ga nato pustimo, da se shladi. Ohlajenemu cmoku primešamo rumenjaka, nastrgano vranico, poper, majaron, moko in trd sneg beljakov. Zmes denemo v namazano, z moko potreseno obliko za puding in kuhamo ½ ure v pari. Kuhan sir zvrnemo na krožnik, zrežemo na tenke liste ali majhne kocke ter serviramo h goveji juhi.

2. Svinjska ribica v testu

Testo: 30 dkg moke, 15 dkg margarine, sol, 1 in po dl vode.

Nadev: svinjska ribica, sol, poper.

Omaka: 3 dkg slanine, 3 dkg moke, 1 čebula, 3 dl vode, sol, dve šlotki, peteršilj, lovrov list, timian, malo limoninega soka, malo gobic, četrt litra rdeča vina.

Moko presejemo v skledo, jo zmešamo z maščobo in soljo ter z vodo zamesimo v gladko testo. Testo razvaljamo v pravokotnik, ki naj bo dolg, kot je kos ribice. V sredo položimo posoljeno in popoprano ribico, jo zagnemo s testom, pomažemo z jajcem in spečemo. Da se sok ne izceja, moramo posebno pazljivo zadelati testo na obeh koncih. Pečemo približno eno uro. Pečenko vroče zrežemo, zložimo na krožnik in serviramo.

Posebej ponudimo omako, ki jo naredimo takole: slanino zrežemo in razpustimo, dodamo moko, jo malo zarumenimo, nato pa še prav drobno sesekljano čebulo, zalijemo z vodo, solimo. Odišavimo z lovrovim listom, timianom, zelenim peteršiljem, sesekljanimi gobami in šalotko ter počasi kuhamo pol ure. Nazadnje primešamo limonin sok in vino.

3. Dušen riž

40 dkg riža, 10 dkg masti, ½ čebule, sol, voda ali juha.

Riž preberemo in hitro operemo. Nekaj minut ga pražimo na vroči masti, da postane steklen, nato ga osolimo in zalijemo s še enkrat toliko vroče vode ali juhe, kolikor je riža v kozici. Dodamo mu nerazrezano čebulo, ga pokrijemo in na robu štedilnika počasi dušimo. Mešati ne smemo. V pol ure je riž kuhan.

4. Cvetačna solata

V slani vodi skuhamo, toda ne premeško, lepo, veliko cvetačo. Odcejeno oblijemo

mo z marinado iz olja in kisa. Tako oblita cvetača naj stoji vsaj dve uri, vmes jo večkrat polijemo z marinado, ki se je natekla okrog nje. Cvetačo položimo na okrogel, steklen krožnik, okrog nje pa denemo krompirjevo solato, malo kislega graha in nastrganega korenčka z majonezo, kupček nastrgane surove pese, pomešane s hrenom in zabeljene z oljem in kisom. Okrasimo še s kolesci kislih kumaric in zelenim peteršiljem.

5. Jabolčna torta

3-4 jabolka, 10 dkg surovega masla ali margarine, 4 jajca, 25 dkg sladkorja, limonina lupinica, 25 dkg moke, zavitek pecilnega praška; sladkor za posipanje.

Lepa, enako debela jabolka olupimo in zrežemo na četrtine. Vsako četrtino še zarezemo po dolgem 8 do 10-krat; paziti pa moramo, da se krhelj še drži skupaj.

Penasto umešamo surovo maslo, dodajamo postopoma rumenjake in sladkor ter mešamo še 15 minut. Dodamo sesekljano limonino lupinico, moko s pecilnim praškom in trd sneg iz beljakov. Testo na rahlo zmešamo in ga denemo v pomazan in pomokan model. V enakomernih presledkih razvrstimo po testu jabolčne krhlje z vzbočenim delom navzgor. Pečemo pri srednji vročini 30 do 40 minut. Pečeno sladico potresemo s sladkorno moko.

PISALNI STROJI

VSEH VRST

MODERNE PISARNIŠKE OPREME
STROKOVNA DELAVNICA

TRGOVINA PISALNIH STROJEV

Albin Aspeckig

KLAGENFURT-CELOVEC, BAHNHOFSTRASSE 26 a — TEL. 30-06

Vsem odjemalcem, prijateljem in znancem želi blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto

Keusehnigg-Samen

KLAGENFURT, HEUPLATZ 6

Blagoslovljen Božič in mnogo sreče ter zdravja želi vsem slovenskim očetom in materam
v Podjuni*August Blažej*

Šmihel nad Pliberkom

Blagoslovljene božične praznike in srečno ter uspešno novo leto želi vsem odjemalcem in poslovnim prijateljem vaša domača

trgovina

Textil Janesch— DAS HAUS DER GUTEN QUALITÄT —
KLAGENFURT VÖLKERMARKTERPLATZ 1
TEL. 37-90

Prijetne božične praznike in srečno novo leto

želi

CARINTHIA

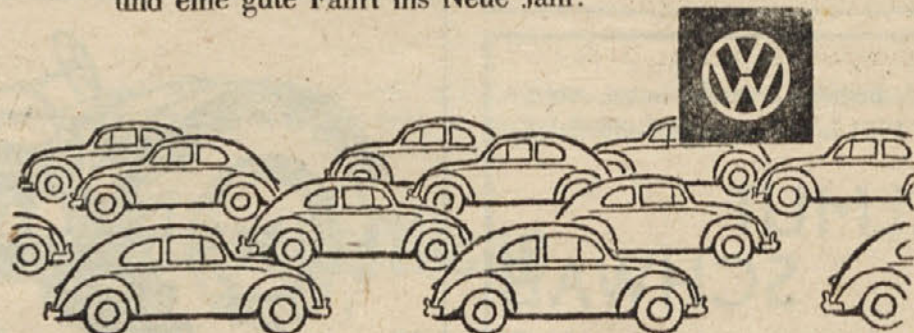
Tiskarna za knjige in umetniške tiskovine, knjigovoznica in klišarna, knjigarna in trgovina s papirjem

KLAGENFURT, KOTSCHACH,

ST. VEIT a. d. GLAN, WOLFSBERG

Vsem, ki imajo »Volkswagen«, vsem, ki se z njim vozijo, in tudi vsem, ki se na njihov novi VW veselijo, želimo prijeten Božič in gladko vožnjo v novo leto.

Allen, die einen Volkswagen haben,
allen, die mit ihm fahren,
und auch allen, die sich auf ihren neuen VW freuen,
wünschen wir ein schönes Weihnachtsfest
und eine gute Fahrt ins Neue Jahr.**HEINZ KNOCH**

KLAGENFURT

Volkswagen-Großhändler für Kärnten und Osttirol

Vsem našim odjemalcem, elasti preč. župniškim uradom, želi blagoslovljen Božič in uspešno polno leto 1961

Veletrgovina z vinom

Klagenfurt-Celovec

Breznik & Co.

Viktringer Straße 5

*Ein frohes Weihnachtsfest und ein gutes,
erfolgreiches neues Jahr*

wünscht allen ihren Mitgliedern,
Kunden und Freunden

*Zadovoljne božične praznike in srečno,
uspešno novo leto*

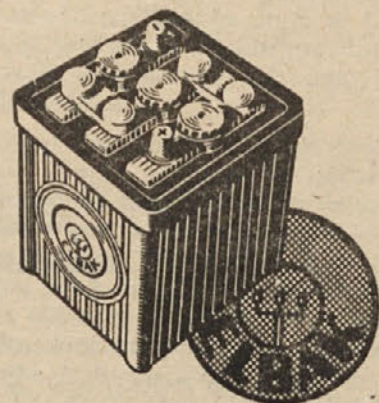
želi vsem svojim članom, odjemal-
cem in prijateljem

DIE **KONSUM**-GENOSSENSCHAFT KLAGENFURT

mit ihren 56 Verkaufsstellen

*Ing. Albert
Fleischmann*
krovski mojster
KLAGENFURT
Skladišče: Wulfengasse 2a. — Tel. 55-23
Pisarna: Viktringer Ring 9 — nasproti
Kmetijske zbornice —
se priporoča za vsa strešno-krovska dela

ELBAK - baterije ZA VSA MOTORNA VOZILA

ELBAK

Tovarna akumulatorjev

Delavnica in polnilna postaja

Izdajno skladišče Klagenfurt-Celovec

110.-Oktober-Straße 26, telefon 55-38

(nasproti kina Prechtl)

Blagoslovljene božične praznike ter srečno
novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem

Leo Truppe

VILLACH Oberer Kirchenplatz

Vesele božične praznike in v novem letu vse
dobro želijo vsem svojim cenj. odjemalcem in
poslovnim prijateljem

INGSTE-WERKE

Ing. Gasser-Steiner

trgovina z električnimi potrebščinami

KLAGENFURT, 10.-Oktober-Straße 4

Trgovina H. THOMASSER

želi vsem cenjenim odjemalcem vesele
božične praznike in srečno novo leto
1961

**KAUFHAUS THOMASSER
VILLACH**

*Frohe Festtage
und ein glückliches
neues Jahr*

wünscht allen werten Kunden
KAUFHAUS

SAMONIG

VILLACH AM SAMONIG-ECK

 Blagoslovljene božične pra-
znike in srečno novo leto
želi vsem odjemalcem

ZELEZNINA

Štefan Andrecs

KLAGENFURT
Karfreitstrasse 9, telefon 47-06

Vse dobro za Božič in k Novemu letu želi

J. Vesely

DUNAJSKA IZDELOVALNICA KOZUHOV

KLAGENFURT, OBSTPLATZ 2

TISKARNA
KLISARNA
PAPIRNICARNA

R. Ritter

CELOVEC — KLAGENFURT
Burggasse 8, Telefon 21-08

Vse dobro za Božič in uspehov polno novo leto želi

AVTOPRODAJA

JOSEF SINTSCHNIG

ROOTES HILLMAN — HUMBER — SUNBEAM — SINGER — COM-
MER — DIESEL-TOVORNJAKI

SERVISNA DELAVNICA IN SKLADIŠČE VSEH NADOMESTNIH DELOV
AVTOPRIBOR — PLAŠČI (GUME)

KLAGENFURT — CELOVEC, telefon: delavnica 32-58,
prodaja: 53-20

Oglejte si, prosim, moje izlozbe in rabljene vozove

Blagoslovljene božične praznike in srečno
novo leto vsem odjemalcem in osebnim prija-
teljem želi

Ciril

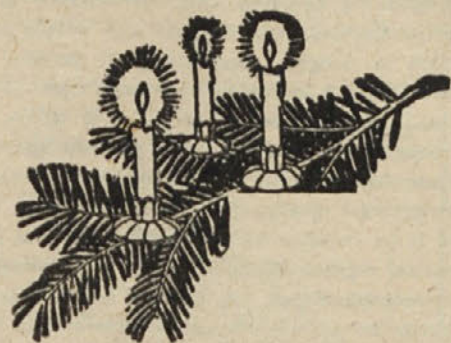
tesarski mojster

BISTRICA pri ŠMIDELU

Vsem izseljencem, prijateljem in znancem želi
vesele božične praznike in srečno, zdravja polno
novo leto

Franc Krištof

ŠMIDEL nad PLIBERKOM

Max Schmidt

STAVBENO PODJETJE ZA STAVBENA IN
INŽENIRSKA DELA

Klagenfurt, Getreidegasse 4, tel. 57-95

BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN USPEŠNO NOVO LETO VAM ŽELI VSEM

VELETRGOVINA S TEKSTILIJAMI **MAX PLACH** KLAGENFURT, 8.-MAI-STRASSE

Vesele praznike in srečno novo leto 1961,
polno delovnih uspehov, želijo svojim
odbornikom, članom in prijateljem

Zveza slovenskih zadruag v Celovcu

in v njej združene

ter njihove poslovalnice, podružnice in podjetja

Hranilnice in posojilnice
Kmečke gospodarske zadruge
Južnokoroška gospodarska zadruga
Živinorejske zadruge
Južnokoroška semenarska zadruga
Podporno društvo proti požarnim škodam v Selah

Smučanje - vir zdravja in veselja

Mladina se najbolj veseli zime in prvega snega. Saj je zanjo to letna doba, ko se v prosti naravi, na svežem zraku in na beli snežni odeji izživlja in obenem krepi svoje zdravje. Oni časi, ko se je vse balo — zlasti pa starejši ljudje — „starke zime“, so že daleč za nami. Moderna doba je prinesla človeštvu marsikaj novega, koristnega in med te spada brez dvoma tudi šport. In med vsemi zimskimi športi dajemo prvo mesto smučanju, ki je pravi vir zdravja in veselja.

Smučanje je že zelo staro, ne sicer kot šport, temveč kot nujna potreba pračloveka za njegov obstoj. Iz najnovejših dogajanj sklepajo, da je človek že v ledeni staro-kamniti dobi, pred nekako dvajset do stotisoč leti uporabljal snežne krplice in smučem podobne priprave pri lovu in pri daljših pohodih. Zanimiv je dalje razvoj smučič v Skandinaviji, kjer so se med kamnito in bronasto dobo toliko spopolnile, da so precej sličile današnjim. Za nas Slovence so zlasti važne Bloke, ki so postale ravno radi smučkega športa znamenite. Znano je namreč, da so bloški kmetje že v srednjem veku uporabljali bukove smučič, o čemer nam poroča Valvasor v knjigi „Slava vojvodine Kranjske“. Med drugim piše Valvasor, da se bloški smučarji spuščajo z neverjetno hitrostjo navzdol. Pri tem velja omeniti še to, da v tistem času še niso poznali smučič nikjer v Srednji Evropi in tudi ne v Švici, ki je danes na tem predelu Evrope osrednja točka zimskega športa, zlasti kar se alpskega smučanja tiče.

Okrog leta 1860 se je smučanje uveljavilo zlasti po prizadevanju angleškega športnega gibanja, vendar se je gojilo le v Skandinaviji in še tam je bilo omejeno predvsem na prebivalce Kristianije. Nekako leta 1890 pa je prodrlo smučanje tudi v alpske dežele in od tedaj je stalno naraščalo do današnjega dne, ko smo dosegli res visoko stopnjo in je zajelo najširše plasti narodov, da ga po vsej pravici lahko imenujemo ljudski šport. Že takoj v prvih letih pa je v alpskih deželah nastal nekak zastoj, kajti tehnika nordijskega smučanja se na nevarnih in strmih pobočjih Alp ni obnesla. Ta nedostatek je odpravil pionir alpskega smučanja

Matija Zdarsky, ki je leta 1897 izdal prvo smučarsko knjigo na svetu „Alpine Skilauftechnik“ (Alpska smučarska tehnika). Vendar se je šele leta 1925 uveljavilo alpsko smučanje, ko sta A. Franck in H. Schneider izdala knjigo: „Das Wunder des Schneeschuh's“ (Čudo smučič). H. Schneider, sve-

točnoznani smučar, je v tem času razvil tudi slavno arlberško šolo, ki še danes uživa svetovni sloves. Nadaljnji mejnik v razvoju alpske smučarske tehnike pa tvori tehnika večkratnega svetovnega prvaka Toni Seelos-a, ki je pred drugo svetovno vojno ustvaril temelj za moderno smučanje. Tehnika smučanja se je tudi po drugi svetovni vojni spopolnjevala in razvijala naprej, da smo prišli do današnje, izredne stopnje; kljub neverjetnim uspehom, pa še ne moremo trditi, da smo že na cilju, tem-

več moremo le ugotoviti, da smo še vedno na poti. V ilustracijo navajam samo eno panogo iz smučarskega športa, namreč skoke. Je to sicer najlepša in obenem najtežja panoga v smučarskem športu, vendar nam tabela pokaže izreden napredek, kajti v 50 letih so skakalci zboljšali rekord za dobrih 100 metrov.

RAZVOJ REKORDOV V SMUČARSKIH SKOKIH

1900 O. Tandberg (Norv.) 35,5 m; 1902 N. Gjestvang (Norv.) 41 m; 1914 A. Amundsen (Norv.) 54 m; 1917 A. Haugen (Norv.) 61,5 m; 1926 Th. Thams (Norv.) 70 m; 1931 S. Ruud (Norv.) 81,5 m; 1934 B. Ruud (Norv.) 92 m; 1936 S. Bradl (Avstr.) 101 m; 1941 R. Gehring (Nem.) 118 m; 1948 R. Tschannen (švic.) 120 m; 1950 D. Netzell (šved.) 135 m; 1951 T. Luitro (Fin.) 139 metrov.

Zadnji skoki (nad 90 m) se imenujejo smučarski poletji in so bili postavljeni na velikih smučarskih skakalnicah v Planici (Jugoslavija), Kulmu pri Mitterndorfu (Avstrija) in v Oberstdorfu (Nemčija). Zaenkrat imamo samo tri skakalnice na svetu, ki dopuščajo take skoke. Prva in najslavnejša med njimi je ona v Planici, ki jo je zgradil pokojni inž. Bloudek. Na planiški skakalnici so bili postavljeni prvi svetovni rekordi preko 100 m.

Smučanje je najlepši in najbolj zdrav zimski šport. Zato imamo dandanes velike armade smučarjev v Evropi in drugih kontinentih, ki se podajajo s svojimi „dilcami“ na gorske vrhove in se spuščajo v večjih in manjših zavojih v dolino. Sobotni in nedeljski vlaki in avtobusi so polni prijateljev bele opojnosti, ki se v dolgih kolonah, eden za drugim, pomikajo proti gorskim grebenom. Pogled na dolge vrste smučarjev v serpentinah je edinstven, še večji pa je užitek, ki ga imajo ti zimski športniki ob pogledu na bele poljane, ob uživanju gorskega zraka in sončnih žarkov, katere pošilja nanje višinsko sonce. Najlepša je pa vsekakor vožnja navzdol. Kdor ni bil sam pozimi v planinah, kdor tega ni sam doživel, si ne more predstavljati, kaj se pravi biti pozimi v planinah in se udeleževati v smučarskem športu. Pravi raj na zemlji, čudovito delo našega stvarnika.

Ivo Kermašner

